

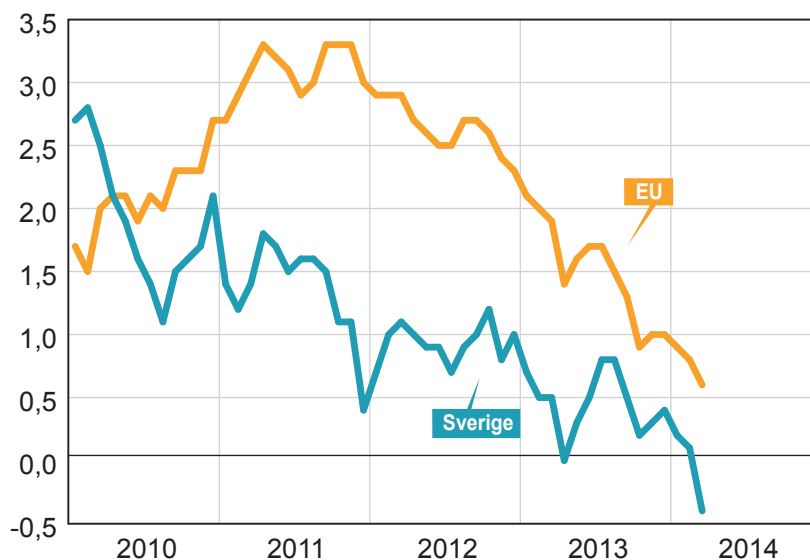
SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Historiskt låg inflation

Inflationstakt

Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP). Årlig förändring i procent

Källa: Eurostat

- Ökad industriproduktion
Sid 4
- Stark detaljhandelsförsäljning
Sid 8

I fokus:
Ökade obalanser i världshandeln
sid 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	Näringsliv	14
Industri	4	Priser	14
Utrikeshandel.....	7	Arbetsmarknad.....	16
Handel, konsumtion och tjänster.....	8	Finansmarknad.....	18
Bygghandelsmarknad.....	11	Internationell utblick.....	19
"I fokus".....	12	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22

KONJUNKTURLÄGET

Sjunkande inflationstakt

Den låga inflationen blir ett allt större problem, både i Sverige och i övriga Europa. Den senaste statistiken avseende mars visade att inflationstakten sjunkit ytterligare jämfört med februari. De exakta inflationstalen skiljer sig åt beroende på vilket mått man tittar på men oavsett om man använder förändringen i konsumentprisindex (KPI), konsumentprisindex med fast ränta (KPIF) eller det internationellt harmoniserade konsumentprisindexet (HIKP) som mått på inflationen så ligger samtliga klart under Riksbankens mål på 2 procent. KPI-inflationen har varit negativ tre månader i rad och nu visar även HIKP negativa tillväxttal. Den underliggande inflationen enligt KPIF ligger samtidigt precis på nollstrecket.

Även i resten av Europa brottas man med ett alltför lågt inflationstryck. I mars sjönk inflationstakten till 0,6 procent i EU och till 0,5 procent i euroländerna. Förutom ett par månader 2009 när världsekonomin i det närmaste hade kollapsat på grund av finanskrisen så är det den lägsta inflationen sedan eurosamarbetet inleddes. Nu fruktar man att den nedåtgående trenden ska fortsätta och att Europa ska få problem med deflation, alltså fallande priser. En sådan situation kan vara mycket svår att ta sig ur, något som inte minst Japan är ett känt exempel på. Deflation brukar medföra att konsumtion och investeringar skjuts på framtiden eftersom man väntar sig lägre priser längre fram, något som gör att tillväxten i ekonomin stannar av. Det kan också vara mycket svårt att avhjälpa endast med hjälp av penningpolitiken. Styrrentorna är dessutom nästan nere på noll redan idag så det finns inte så mycket utrymme kvar till att stimulera ekonomin med räntevapnet.

Riksbanken justerade räntebanan

När Riksbankens direktion hade sitt senaste räntemöte fattades beslutet att lämna reporäntan orörd på 0,75 procent. Samtidigt sänktes räntebanan, som är Riksbankens prognos för den framtida ränteutvecklingen, vilket kan tolkas som att sannolikheten för en räntesänkning vid direktionens nästa möte i juli höjdes. Bakgrunden var att inflationen kommit in en bit under Riksbankens prognoser och man justerade även ner sin inflationsprognos. Protokollet från mötet som publicerades senare visade att två av direktionens sex ledamöter reserverade sig mot beslutet och förordade en sänkning av räntan. I protokollet speglades samtidigt en ökad osäkerhet kring beslutet där ett par ledamöter poängterade att det nu enbart krävs små revideringar av

inflationsprognosen för att påverka deras syn på penningpolitiken. Dagen efter Riksbankens räntebesked kom de nya KPI-siffrorna som visade att inflationstakten gick ner ytterligare i mars. Som nämnts ovan var förändringen i KPI -0,6 procent medan KPIF var oförändrad jämfört med samma månad året innan. Inflations-siffrorna var lägre än väntat och direkt kom spekulationer från marknaden om en kommande räntesänkning vid nästa möte i början av juli.

Måttliga stimulanser i vårbudgeten

Den 9 april presenterade regeringen sin vårbudget och den innehöll inga större stimulanser denna gång. Åtgärderna med inkomstskattesänkningar som alliansen genomfört i ett antal steg sägs vara slutförda och de kommande åren ligger regeringens fokus på att återställa överskottet i de offentliga finanserna. Det ska göras genom att de utgifts-ökningar som presenteras nu ska finansieras "krona för krona". Bland stimulanserna på sammanlagt 5 miljarder kronor för 2015 finns exempelvis en ökad satsning på skolan som ska finansieras genom att skatterna på alkohol, tobak och fordon höjs samtidigt som avdragsmöjligheterna för privat pensionssparande minskas och 2016 avskaffas helt.

Samtidigt som vårbudgeten presenterades även en ny BNP-prognos. Finansdepartementets ekonomer spår att tillväxten blir 2,7 procent i år och 3,3 procent 2015. Bedömningen är i det närmaste identisk med såväl Riksbankens senaste prognos (2,7 respektive 3,2 procent) som motsvarande prognos från Konjunkturinstitutet (2,6 respektive 3,2 procent).

Stark detaljhandelsförsäljning

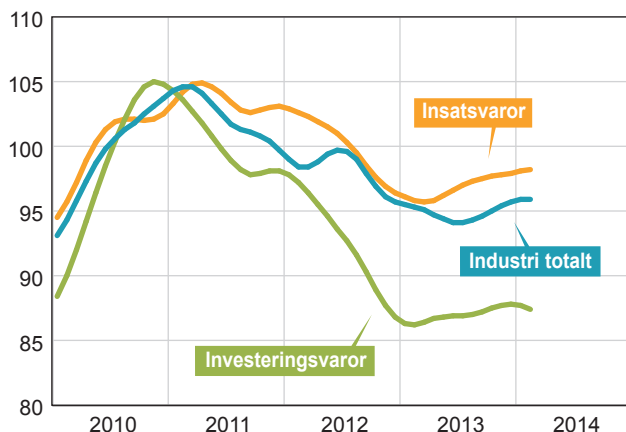
Ny statistik visar att försäljningen i detaljhandeln var stark under årets första kvartal. Framförallt handeln med sällanköpsvaror har ökat och där kan den milda vintern vara en av förklaringarna. Även om påskeffekten gör att utfallet bör betraktas med viss försiktighet så indikerar det en god utveckling för hushållens konsumtion under kvartalet med fortsatt starka bidrag till BNP-tillväxten. SCB:s månatliga indikator för hushållskonsumtionen har mycket riktigt stigit i både januari och februari. En annan indikator som bekräftar tecknen på en ökad efterfrågan i ekonomin är nybilsregistreringen som har haft en synnerligen stark utveckling under första kvartalet.

Även statistiken från produktionssidan i ekonomin går i rätt riktning där både industriproduktionen och tjänsteproduktionen stiger. Sett över den senaste tillgängliga tremånadersperioden december-februari ökade industriproduktionen med 2 procent vilket motsvarar en tillväxt på drygt 8 procent omräknat till årstakt. Trendskattade

data visar att insatsvaruindustrin, som ligger tidigt i konjunkturcykeln, går starkare än investeringsvaruindustrin, som i sin tur brukar gå starkare senare i en konjunkturuppgång. Tjänsteproduktionen växer något måttligare än industriproduktionen men från en högre nivå då det inte varit samma nedgång som inom industrin.

Industriproduktionsindex

Trendskattning, index 2010=100

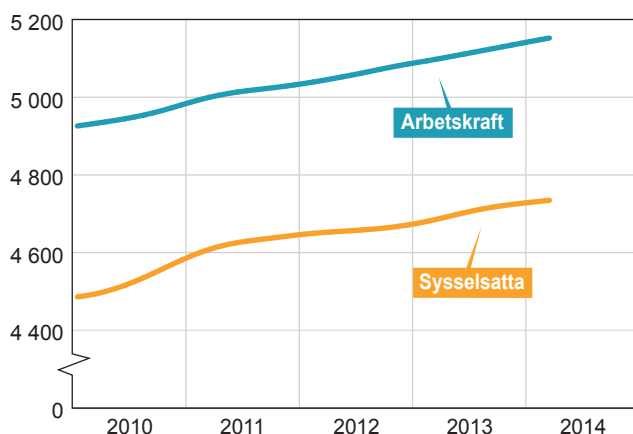

Sysselsättningen stiger

Arbetslöshetssiffrorna avseende mars var något sämre än vad analytikerna hade förväntat sig då den säsongrensade arbetslösheten låg på 8,1 procent, vilket var oförändrat jämfört med februari. Analytikerna hade istället väntat sig en liten nedgång. Att den relativa arbetslösheten var oförändrad berodde dock framförallt på ett oväntat högt arbetskraftsutbud. Sysselsättningen ökade med 0,3 procent jämfört med februari men arbetskraftsutbudet ökade med lika mycket. En ökad arbetskraft är den stora anledningen till att arbetslösheten i Sverige inte har sjunkit så mycket trots att sysselsättningen har ökat stadigt. Detta står i kontrast mot exempelvis USA där arbetskraften minskat under lång tid och statistiken har visat en rejäl minskning av andelen arbetslösa trots att sysselsättningsutvecklingen inte varit lika stark som i Sverige.

Antal i arbetskraften samt sysselsatta

Ålder 15–74 år, trendskattning, tusental personer

Uppgång i konjunkturbarometern

Konjunkturinstitutets barometerundersökning visade en uppgång i april efter nedgångar i såväl februari som mars.

Barometerindikatorn steg från 101,1 till 102,6 och de största uppgångarna skedde inom tillverkningsindustrin samt detaljhandeln. Inom industrin förbättrades bedömningen av orderstockens storlek samtidigt som produktionsplanerna stärktes. Lagerbedömningen försämrades däremot något. Inom handeln rapporterar företagen om fortsatta försäljningsökningar och prognoserna fortsätter att vara mycket starka. Däremot visar utvecklingen av hushållens konfidensindikator en något mer dämpad bild. Såväl hushållens bedömning av Sveriges ekonomi som den egna ekonomin försämrades i april.

Barometerindikator

Index, medelvärde=100

Källa: Konjunkturinstitutet

Ny global tillväxtprognos från IMF

Den senaste versionen av internationella valutafondens (IMF:s) prognos över världsekonomin (World Economic Outlook) presenterades i början av april. Där konstaterar IMF att den globala återhämtningen har stärkts och kommer att fortsätta stärkas under 2014 och 2015. Till stora delar kommer den att ledas av de "avancerade ekonomierna" även om vissa nedåtrisker kvarstår, framförallt vad gäller den låga inflationen i många länder. IMF ser dock större finansiella risker i tillväxtländerna vilket ställer extra krav på centralbankerna att inte dra tillbaka de penningpolitiska stimulanserna för tidigt. Tillväxten i världsekonomin bedöms 2014 landa på 3,6 procent för att sedan stiga till 3,9 procent 2015. Jämfört med den senaste prognosen från IMF i januari är det en marginell justering nedåt. Huvudskälet är en något svagare bedömning för tillväxtländerna. Särskilt prognosen för Ryssland har justerats ned då den var 0,6 procentenheter lägre än i januari med en förmodad tillväxt i år på 1,3 procent. Bland de avancerade ekonomierna väntas USA växa med 2,8 procent i år medan Storbritannien och Tyskland väntas växa med 2,9 respektive 1,7 procent. För euroländerna höjdes prognosen med 0,1 procentenhet till en tillväxt på 1,2 procent.

Fortsatt förbättring i Europa

De europeiska inköpscheferna fortsätter att visa en ökad optimism. Analysföretagets Markits snabbbestimat av inköpschefsindex för euroområdet steg i april till 54,0 från 53,1 i mars. Det var tionde månaden i rad över det neutral

a 50-strecket och den högsta nivån sedan maj 2011. Den dominerande ekonomin Tyskland fortsätter att leda utvecklingen och indexet steg i april med 2 enheter till 56,3. I Frankrike backade indexet något efter en rejäl uppgång i mars men ligger kvar precis över 50-strecket.

EU-kommissionens konjunkturbarometer bekräftar bilden av en stabiliserad konjunktur i Europa. Trenden är uppåtgående för förtroendeindikatorn även om den backade marginellt i april för euroländerna. För EU-länderna fortsatte däremot indikatorn att stiga efter en kraftig uppgång i Storbritannien. Framförallt går den brittiska tjänstesektorn och detaljhandeln mycket starkt. Både för euroländerna och EU ligger indikatorn en bit över det historiska genomsnittet vilket betyder att konjunkturbedömningen är god samt att framtidsbedömningen är positiv.

Ukrainakrisen fördjupas...

Det största orosmolnet på den europeiska konjunkturhimlen är spänningen mellan Ryssland och Ukraina som åter har ökat och där fokus har flyttat från Krim till den östra delen av Ukraina. För att kunna lösa krisen på fredlig väg träffades utrikesministrarna från Ryssland, Ukraina, USA och EU i Geneve strax före påsk. Resultatet var en överenskommelse om att trappa ner på våldet och att de illegala ockupationerna av myndighetsbyggnader skulle upphöra. Detta har dock inte skett utan konflikten har snarare trappats upp och ser inte ut att nå en snabb lösning. G7-länderna planerar nu att sätta in hårdare sanktioner mot både ryska privatpersoner och företag.

Det spända läget börjar få allt större konsekvenser för den ryska ekonomin. Investeringsviljan har minskat markant och Rysslands kreditbetyg har sänkts vilket bland annat inneburit ökat kapitalutflöde och en försvagning av rubeln. För att försvara valutan höjde den ryska centralbanken sin styrränta med 50 punkter till 7,5 procent den 25 april. Prognoserna för den ryska ekonomin har sänkts successivt och nu talar allt fler bedömare om att landet kommer att hamna i recession om konflikten fortsätter.

...och slår mot börsen

Oroligheterna har även drabbat börsen där kurserna på Moskvabörsen sjunkit med över 20 procent under året. Efter en återhämtning under andra halvan av mars har kurserna åter gått ner i april. I övriga världen är det inte lika dystert men börsutvecklingen har generellt sett varit måttlig under året. Indexen för de stora börserna ligger i stort sett på samma nivå som vid årsskiftet. Stockholmsbörsen har däremot stigit med ett par procent jämfört med årsskiftet. Kvartalsrapporterna för de svenska börsbolagen avseende första kvartalet har innehållit blandade signaler men många företag andas en ökad optimism även om vinsterna inte riktigt har nått upp till analytikernas förväntningar.

Kina bromsar in

Den kinesiska statistikmyndigheten har redan presenterat preliminära BNP-siffror för första kvartalet. Dessa visade att den kinesiska BNP-tillväxten var 7,4 procent i årstakt första kvartalet i år, vilket var en nedgång från 7,7 procent

fjärde kvartalet i fjol. Det var samtidigt den lägsta tillväxttakten på sex kvartal. Det följer dock den plan som den kinesiska ledningen lagt fram om att växla över ekonomin mer mot inhemsk efterfrågan istället för en exportdriven produktion. Tillväxtmålet har satts till 7,5 procent. För att kunna nå denna tillväxttakt har ett åtgärds paket lagts fram för att stötta ekonomin. Bland satsningarna i paketet finns exempelvis skattesänkningar samt åtgärder för att öka järnvägsbyggandet.

INDUSTRI

Efter ett par månader med svag utveckling visade industrin styrka i februari då både produktionen och orderingången uppvisade relativt stora uppgångar på månadsbasis. Produktionsuppgången var dessutom bred med positiv utveckling i fyra av fem huvudgrupper. Även den senaste KI-barometern gav ett positivt besked då konfidensindikatorn för tillverkningsindustrin återhämtades i april efter att ha sjunkit med drygt 7 enheter under de två föregående månaderna. Uppgången blev 3,2 enheter vilket innebär att indikatorn återigen ligger över det historiska genomsnittet. Företagens svar tyder på att produktionen i april ökade i den högsta takten på över ett år samtidigt som orderingången fortsatte uppåt i hygglig fart. Försäljnings-tillväxten verkar dock inte gå fullt så bra som man hoppats på då andelen som tycker att färdigvarulagren är för stora fortsatte uppåt. Svaren på de framåtblickande frågorna målar en relativt ljus bild av framtiden. Produktionsplanerna är fortsatt expansiva och anställningsplanerna något mer positiva. Efter nästan två år med negativa tal är förväntningarna på utvecklingen av antalet anställda nu neutrala, sett till ej säsongrensade data.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: februari 2014

Källa: SCB:s industriproduktionsindex

Rickard Bengtsberg och Erik Hillström

Industriproduktionen ökade i februari

Industriproduktionen ökade i februari med 2,2 procent jämfört med januari och i säsongrensade tal. Månadsutvecklingen var i februari positiv för fyra av fem huvudgrupper. Mest steg produktionen inom industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror. Ökningen på 5,7 procent var den största uppgången sedan juni 2013. Bland industrins delbranscher var utvecklingen blandad där knappt hälften av branscherna hade en positiv utveckling. Starkast utvecklades industrin för icke metalliska mineraliska produkter, med en uppgång på 17,0 procent, samt aggregatet kemisk industri och läkemedelsindustri, där uppgången var 11,5 procent. Svagast utveckling uppvisade aggregatet textilindustrin där produktionen minskade med 7,5 procent.

Industriproduktion

Förändring i procent

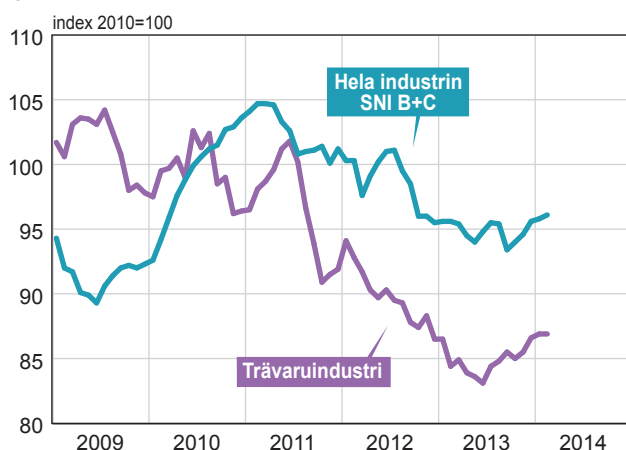
	feb 14/ jan 14	dec 13–feb 14/ sep–nov 13	feb 14/ feb 13	jan–feb 14/ jan–feb 13
Hela industrin	2	2	2	0
Trävaruindustri, ej möbler	-2	2	1	4
Massa och papper	-2	2	1	0
Grafisk industri	-1	2	-5	-5
Kemisk industri o läkem.	11	0	5	-5
Stål- och metallverk	1	-2	3	4
Metallvaruindustri	1	2	5	7
Elektronikindustri	2	-4	5	1
Maskinindustri	2	0	1	-2
Industri för motorfordon	-1	1	17	22

Positiv utveckling även i tremånadersjämförelsen

Tremånadersutvecklingen för industrin var precis som månadsutvecklingen positiv. För perioden december 2013–februari 2014 jämfört med september–november 2013 steg industriproduktionen med 2,0 procent justerat för säsongeffekter. Under samma period ökade produktionen inom samtliga huvudgrupper. Störst ökning för andra månaden i rad stod industrin för energirelaterade insatsvaror för med en uppgång på 40,3 procent. Den stora produktionsökningen för energirelaterade insatsvaror beror som tidigare till viss del på det planerade produktionsstoppet inom industrin för petroleumprodukter under hösten 2013. I drygt hälften av industrins delbranscher ökade produktionen under den senaste tremånadersperioden jämfört med föregående period. Störst ökning för andra månaden i rad stod industrin för petroleumprodukter med en uppgång på 40,8 procent. Uppgången från förra tremånadersperioden inom elektronikvaruindustrin vändes till en nedgång med 3,9 procent under denna period. Svagast utvecklades produktionen inom industrin för elapparatur med en nedgång på 5,8 procent.

Industriproduktionsindex

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde

Svagt positiv årsutveckling

Den ackumulerade årsutvecklingen var positiv för perioden januari–februari 2014 och produktionen var 0,3 procent högre än de två första månaderna 2013, justerat för kalendereffekter. Bland industrins huvudgrupper var utvecklingen dock negativ för tre av fem huvudgrupper,

trots den positiva utvecklingen för hela industrin. Starkast utvecklades industrin för insatsvaror med en uppgång på 2,7 procent. Svagast utvecklades industrin för energirelaterade insatsvaror där produktionen var 10,4 procent lägre än motsvarande period föregående år. Industriproduktionens utveckling var negativ för en majoritet av industrins delbranscher. Till den positiva utvecklingen bidrog motorfordonsindustrin som ökade med 21,6 procent. Svagast utvecklades industrin för petroleumprodukter som minskade med 10,3 procent samt industrin för elapparatur som minskade med 6,8 procent.

Industrins orderingång och omsättning

Senaste uppgift: februari 2014

Källa: SCB:s orderingång och omsättningsstatistik

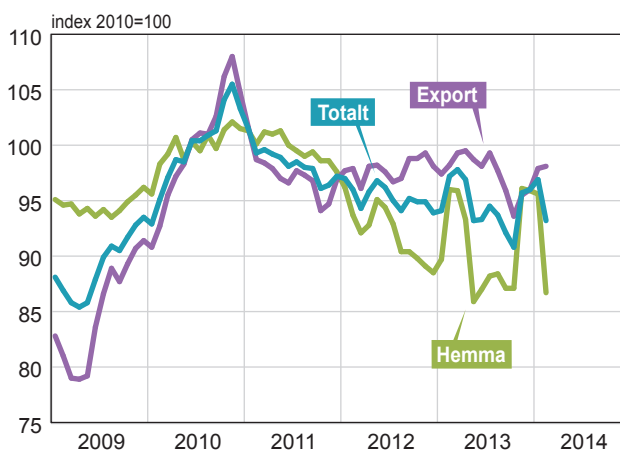
David Lööv

Ökad orderingång i februari

Efter två turbulenta månader för orderingången med först en stor uppgång i december och sedan en rekyl nedåt i januari var månadsutveckling i februari på en mer normal nivå. Totalt ökade orderingången med 3,1 procent jämfört med januari i säsongrensade tal. Ser man till indexnivån så låg den för totala industrin på 94,1 vilket är strax över medel för föregående år. Likt de närmast föregående månaderna gick utvecklingen för hemma- och exportmarknaden i samma riktning. Exportmarknaden stod i februari för den största positiva utvecklingen på 4,6 procent medan hemmamarknaden redovisade en mer blygsam ökning på 0,8 procent. Senaste månaden som hemmamarknaden och exportmarknaden visade olika riktningar i utvecklingen var augusti, vilket visar att de båda delmarknaderna den senaste tiden har följts åt.

Industrins orderingång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Bland industrins huvudgrupper var det endast industrin för insatsvaror som redovisade en nedgång jämfört med januari. Nedgången på 1,0 procent förklaras av minskad efterfrågan på exportmarknaden. Starkast utveckling re-

dovisades i industrin för investeringsvaror som också backade rejält förra månaden. Uppgången på 8,1 procent förklaras av exportmarknadens ökning på 12,5 procent. Hemmamarknaden redovisade däremot en svag nedgång på 0,7 procent. Den ökade orderingången i huvudgruppen förklaras av uppgångar i ett par stora branscher som förra månaden hade minskad orderingång från framförallt exportmarknaden. Även industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror utvecklades positivt i februari och likt industrin för investeringsvaror var det exportmarknaden som förklarade hela uppgången. Bland industrins huvudgrupper är det annars svårt att se några tydliga trender i respektive orderingång. De har de senaste månaderna varvat uppgångar med nedgångar och indexnivån ligger någonstans runt medel för föregående år. Ett undantag är industrin för energirelaterade insatsvaror som har haft flera månader i följd av ökad orderingång vilket har varit väntat efter ett produktionsstopp i början av hösten. Ökningen fortsatte dock denna månad och huvudgruppen redovisade sin högsta nivå sedan motsvarande period föregående år.

Orderingång och omsättning

Förändring i procent

	feb 14/ jan 14	dec 13–feb 14/ sep–nov 13	feb 14/ feb 13
Orderingång			
Hemmamarknad	1	10	-7
Exportmarknad	5	5	3
Totalt	3	7	-1
Omsättning			
Hemmamarknad	1	0	-1
Exportmarknad	0	5	2
Totalt	1	3	1

Motorfordonsindustrin driver uppgången

Bland industrins delbranscher var utvecklingen som vanligt blandad, och även jämnt fördelad mellan positiva och negativa utvecklingstal. De positiva utvecklingarna tenderade dock att vara större och även finnas i de stora branscherna med stora belopp i orderingång. Starkast utveckling i februari visade motorfordonsindustrin vars orderingång ökade med 19,9 procent jämfört med januari. Den positiva utvecklingen förklarades av uppgångar på såväl hemmamarknaden som exportmarknaden även fast hemmamarknadens uppgång på 6,5 procent blir förhållandevis liten jämfört med exportmarknadens på 27,4 procent. Uppgången i branschen var på många sätt en rekyl från den stora nedgången som redovisades i januari. Ser man till indexnivån för branschen får man en mer balanserad bild av branschens utveckling där nivån ligger vid förra årets medel. Jämför man med samma månad föregående år är dock nivån betydligt högre i år. Näst starkast utveckling i februari stod industrin för andra icke-metalliska mineraliska produkter vars orderingång på hemmamarknaden ökade med 20,5 procent vilket resulterade i en total uppgång på 17,3 procent för branschen. Betydande uppgångar hade också aggregatet för kemisk industri och läkemedelsindustri samt industrin för elapparatur som båda hade

uppgångar på framförallt exportmarknaden. Den industri som visade störst nedgång i februari var den mindre textilindustrin vars orderingång föll med 4,9 procent jämfört med januari i säsongrensade tal.

Positiv tremånadersutveckling

Som en följd av de starka siffrorna i december var tremånadersutvecklingen positiv för tredje månaden i rad. Uppgången i december–februari var 6,8 procent jämfört med föregående tremånadersperiod. Den samstämmiga positiva utvecklingen fortsatte även i februari där hemmamarknaden och exportmarknaden ökade med 9,7 respektive 4,7 procent. Samtliga huvudgrupper inom industrin utvecklades positivt vilket de även gjorde i januari. Starkast utvecklades industrin för energirelaterade insatsvaror tillsammans med investeringsvaruindustrin. Industrins delbranscher uppvisade både positiva och negativa utvecklingar men det var ändå en majoritet på den positiva sidan. Det var fortsatt branschen annan transportmedelsindustri som stod för den största uppgången vilket helt och hållet förklaras av det starka decemberutfallet. Varken januari eller februari var speciellt starka månader utan låg på relativt normala nivåer. Även industrin för petroleumprodukter uppvisade en stark tremånadersutveckling vilket var väntat efter hösten produktionsstopp. Till skillnad från månadsutvecklingen var motorfordonsindustrin en av delbranscherna som redovisade negativ tremånadersutveckling i februari och delbranschen har haft en negativ tremånadersutveckling sedan oktober.

Negativ årsutveckling

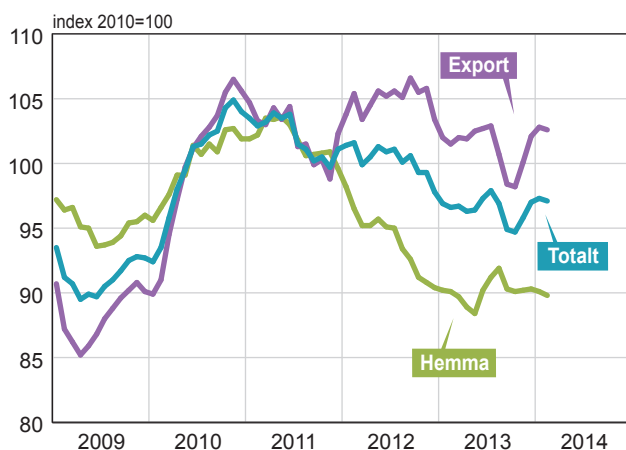
Trots att både månads- och tremånadersutvecklingen var positiv i februari var den ackumulerade årsutvecklingen negativ. Jämfört med samma period förra året minskade orderingången med 1,4 procent och det var hemmamarknaden som drev nedgången. Med industrin för varaktiga konsumtionsvaror i spetsen redovisade samtliga huvudgrupper inom industrin nedgångar i februari. Dock var nedgångarna för insatsvaruindustrin och industrin för energirelaterade insatsvaror marginella på 0,2 respektive 0,4 procent. Sett till delbranscherna var det annan transportmedelsindustri och elektronikvaruindustrin som redovisade de största nedgångarna och bidrog till minskningen i februari. Branscher som gick starkast under denna period var trävaruindustrin och stål- och metallverk.

Marginell ökning för industrins omsättning

Industrins omsättning ökade med marginella 0,6 procent jämfört med januari, i säsongrensade tal. Tillskillnad från i januari utvecklades både hemma- och exportmarknaden positivt. Den ackumulerade årsutvecklingen tangerade månadsutvecklingen och ökade med 0,6 procent. Uppdelat på hemma- och exportmarknaden gick utvecklingen däremot åt olika håll.

Industrins omsättning

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tre månaders glidande medelvärde. Fasta priser

UTRIKESHANDEL**Försvagat handelsnetto**

Utrikeshandeln med varor fortsatte i mars att stiga men då importen ökade betydligt snabbare än exporten försvagades handelsnettot. Samtidigt som importen steg i årstakt med drygt 6 procent (den högsta takten på över två år) ökade exporten med mer modesta 2 procent. När första kvartalet summeras kan vi konstatera att importen i årstakt ökat ungefär dubbelt så mycket som exporten. Överskottet från utrikeshandeln med varor blev därför cirka 20 procent lägre än under första kvartalet i fjol och det var det lägsta handelsöverskottet för ett första kvartal sedan 1993.

Varuexport, varuområden

Varuområde	2014 jan-feb	Värde mkr 2013 jan-feb	Andel %	Förändr 14/13 %
Skogsvaror	20 679	20 084	11,4	3
- Trävaror	4 078	3 510	2,2	16
- Papper	12 394	12 778	6,8	-3
Mineralvaror	19 048	18 908	10,5	1
- Järnmalm	3 583	2 855	2,0	25
- Järn och stål	8 426	8 201	4,6	3
Kemivaror	23 824	24 328	13,1	-2
- Läkemedel	9 904	10 952	5,5	-10
Energivaror	17 543	18 147	9,7	-3
Verkstadsvaror	76 942	74 303	42,4	4
- Maskiner	26 788	27 679	14,8	-3
- Elektrovaror	20 031	19 794	11,0	1
- Vägfordon	19 708	16 866	10,9	17
Övriga varor	23 571	23 989	13,0	-2
- Livsmedel	10 256	9 834	5,6	4
Totalt	181 607	179 760	100,0	1

Att importen ökar snabbare än exporten känns dock igen från tidigare konjunkturuppgångar och med tiden brukar exportutvecklingen komma ikapp. Den nuvarande försvagningen av handelsnettot är därför sannolikt inget

att oroa sig för utan istället ett tecken på att varuhandeln befinner sig i en återhämtningsfas. Flera undersökningar pekar dessutom på att exporten är på uppgång. Exempelvis visar såväl SCB:s orderingsstatistik som KI:s konjunkturbarometer på en positiv trend för efterfrågan från exportmarknaden.

Varuimport, varuområden

Varuområde	2014 jan-feb	Värde mkr 2013 jan-feb	Andel %	Förändr 14/13 %
Skogsvaror	5 122	4 993	3,0	3
Mineralvaror	13 583	12 984	7,9	5
- Järn och stål	5 888	5 516	3,4	7
Kemivaror	21 839	22 735	12,8	-4
- Läkemedel	4 613	5 102	2,7	-10
Energivaror	23 653	26 192	13,8	-10
- Råolja	13 230	16 482	7,7	-20
- Oljeprodukter	8 157	7 574	4,8	8
Verkstadsvaror	69 363	65 394	40,5	6
- Maskiner	16 640	16 259	9,7	2
- Elektrovaror	25 821	25 671	15,1	1
- Vägfordon	16 853	14 264	9,8	18
- Instrument, optiska varor	4 001	3 744	2,3	7
Övriga varor	37 627	37 423	22,0	1
- Livsmedel	17 836	17 010	10,4	5
Totalt	171 188	169 720	100,0	1

Handelsnetto

Senaste uppgift: mars 2014

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

Handelsnettot 2,6 miljarder kronor i mars

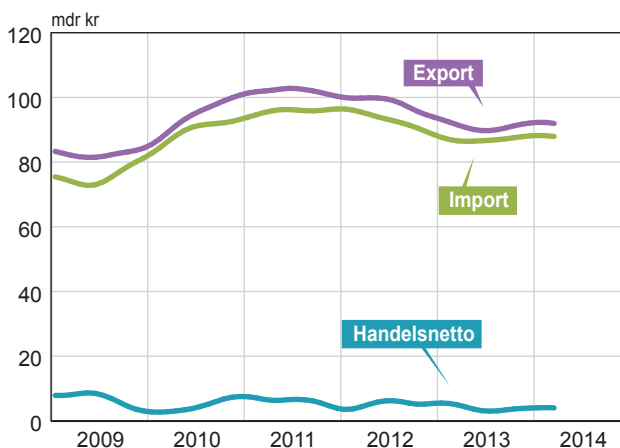
Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 2,6 miljarder kronor under mars 2014 enligt preliminära beräkningar. För mars 2013 var överskottet 6,1 miljarder kronor.

Varuexportens värde under mars uppgick till 94,8 miljarder kronor och varuimportens till 92,2 miljarder. Varuexporten har därmed ökat i värde med 2 procent medan varuimporten ökat med 6 procent jämfört med mars 2013.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.

Miljarder kronor

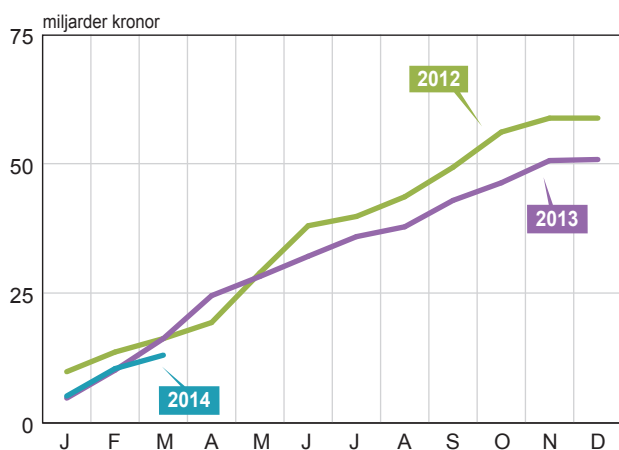
Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 9,0 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 6,4 miljarder.

Antalet vardagar i mars var en mer jämfört med mars 2013. Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett överskott på 4,0 miljarder kronor för mars 2014 och 4,1 miljarder för februari 2014. För januari 2014 var motsvarande värde också 4,1 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

Under det första kvartalet jämfört med motsvarande period ett år tidigare har värdet för varuexporten ökat med 1 procent medan varuimporten ökat med 3 procent. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 276,4 miljarder kronor och varuimportvärdet till 263,4 miljarder. Handelsnettot för januari–mars 2014 gav därmed ett överskott på 13,0 miljarder kronor. För motsvarande månader ett år tidigare noterades ett överskott på 16,2 miljarder kronor.

HANDEL, KONSUMTION OCH TJÄNSTER

Total detaljhandel

Senaste uppgift: mars 2014

Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

Högtryck för sällanköpshandeln

Den starka inledningen på året med solida uppgångar under både januari och februari accelererade i mars då försäljningsvolymen inom detaljhandeln steg med 1,1 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan.

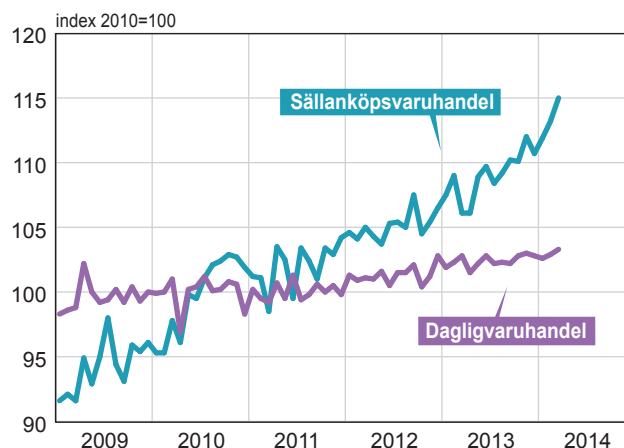
Det var framförallt en uppgång för sällanköpshandeln som drev uppgången med en ökning på hela 1,6 procent från februari till mars korrigerat för säsongvariationer.

Hushållen har länge haft goda förutsättningar att konsumera utan att detaljhandeln har lyft ordentligt, men taktomslaget i uppgången de senaste månaderna kan indikera att benägenheten att konsumera numera är på

väg uppåt. Det varma vädret under våren har troligtvis också påverkat efterfrågan, framförallt inom sällanköpshandeln. Att påsken inföll på olika månader 2013 och 2014 kan dock påverka säsongrensningen och medför en viss osäkerhet om utvecklingen den senaste månaden. Mars-siffrorna bör helst tolkas tillsammans med aprilutfallet för att få hela bilden.

Branschuppdelad försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Med den mycket starka utvecklingen de senaste månaderna är det föga överaskande att uppgången första kvartalet också blev kraftig. I säsongrensade tal steg försäljningsvolymen drygt 1,2 procent första kvartalet jämfört med kvartalet innan. Uppräknat i årstakt skulle det motsvara en ökning på knappt 5 procent vilket nästan är i linje med utvecklingen i den starka uppgångsfasen åren innan finanskrisen.

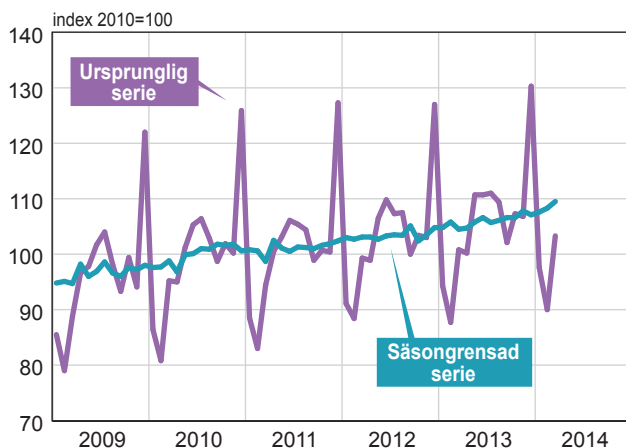
Positivt omslag för beklädnadshandeln

Utvecklingen i mars var mycket stark även mätt över tolv månader och den kalenderkorrigerade försäljningsvolymen totalt var 5,1 procent högre än samma månad året innan. Även här var det sällanköpshandeln som drog upp med en uppgång på över 8,6 procent. Omsättningen mätt i löpande priser steg också med över 8 procent, vilket indikerar ett högt tryck på försäljningen av sällanköpsvaror. Den mindre volatila dagligvaruhandeln steg med 0,6 procent i volym där en kraftig kalendereffekt, till följd av att påsken i år låg i april medan den i fjol inföll i mars, påverkade positivt. Påsken är en mycket viktig handelshelg för dagligvaruhandeln och omsättningen mätt i löpande priser minskade med 5,5 procent jämfört med motsvarande månad året innan.

Sällanköpshandeln påverkas normalt i mindre utsträckning av påsken, men det varma vädret i mars spelade sannolikt en stor roll för försäljningen inom vissa branscher. I fjol låg snön fortfarande kvar i stora delar av landet vilket tyngde utvecklingen för sällanköpshandeln totalt och omslaget i år accentuerades framförallt inom väderberoende branscher. Försäljningen av skor rivstartade vårsäsongen med en uppgång på 14,3 procent men även klädhandeln vände upp med 3,2 procent från motsvarande månad i fjol. Även sport- och fritidshandeln ökade försäljningsvolymen med hela 20,2 procent.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Efterfrågan på renovering och inredningsrelaterade branscher ökade också starkt, där försäljningsvolymen för järn- och byggvaror steg med 16,9 procent i årstakt, medan möbelhandeln och övrig heminredning fortsatte att gå bra med uppgångar på över 10 procent.

Med undantag för apoteket där försäljningen minskade med 3 procent i mars, var det i stort sett bara bok- och pappershandeln samt leksakshandeln som fortsatte att gå trögt med en ökning på 0,9 procent respektive en nedgång på 3,8 procent. Båda är dock branscher där utvecklingen för butiksförsäljningen påverkas negativt av en övergång till internet- och postorderhandeln där tillväxten totalt återigen steg kraftigt.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	mar 2014	jan-mar 2014
Dagligvaruhandel	0,6	0,6
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	1,1	0,9
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	-2,4	-1,2
Sällanköpsvaruhandel	8,6	5,7
därav:		
Klädhandel	3,2	0,5
Skohandel	14,3	6,9
Möbelhandel	12,2	9,2
Elektronikhandel	14,9	14,4
Järn- och bygghandel	16,9	9,5
Färghandel	-0,5	-6,6
Bokhandel	0,9	-2,3
Guldsmedshandel	7,0	6,1
Sport- o fritidshandel	20,2	10,9
Postorderhandel	13,6	13,0
Totalt detaljhandel	5,1	3,4

Mycket stark inledning på detaljhandelsåret

Inledningen på detaljhandelsåret har varit starkare än på länge. Försäljningsvolymen under årets första kvartal har ökat med 3,4 procent jämfört med motsvarande period i fjol. Utvecklingen har varit starkast inom sällanköpshan-

deln som hittills i år har stigit med 5,7 procent, medan dagligvaruförsäljningen som vanligt ökat i lugnare takt med en uppgång på 0,6 procent.

Det är elektronikhandeln och postorder- och internethandeln som har utvecklats starkast med uppgångar på 14,4 respektive 13 procent. Färghandeln och leksakshandeln redovisar däremot fortsatt en svag utveckling och försäljningen har minskat med 6,6 respektive 4,3 procent hittills i år.

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: februari 2014

Källa: Hushållens konsumtionsindikator

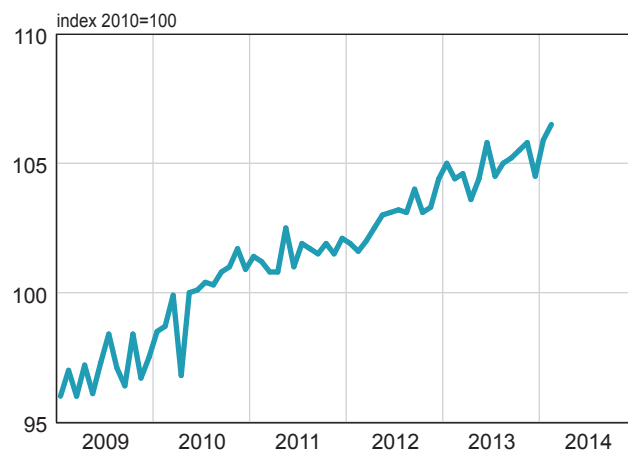
Daniel Lennartsson

Uppgång i konsumtionen

För andra månaden i rad ökade hushållskonsumtionen i februari, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Uppgången i februari på 0,6 procent förklaras främst av ökade utgifter i detaljhandeln för personbilar som bidrog med cirka hälften av den totala uppgången i årstakt. Energiutgifterna fortsatte däremot att minska vilket beror på ett mycket varmare februariväder 2014 än 2013. Den varma vintern har bidragit till minskade utgifter för hushållen. Det är svårt att ange exakt hur stor betydelse energiutgifterna har eftersom de ingår både i beräkningen av boende samt energiutgifter med motsatt riktning. En försiktig skattning är dock att energiutgifterna bidrog negativt med 0,1–0,2 procentenheter. Det går fortsatt starkt även för den övriga varaktiga varuhandeln (exklusive detaljhandel för personbilar) som ökade med 3,3 procent från månaden innan och 8,7 procent jämfört med föregående år.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongrensade månadsdata

Efter den starka februariutvecklingen förändrades trendskattningen och den månatliga utvecklingen ökade med 0,2 procent från januari till februari. Utvecklingen ser också stark ut ur ett tremånadersperspektiv och under tremånadersperioden december–februari steg hushållskonsumtionen med 0,6 procent, korrigerat för säsongsvariationer och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Stark utveckling även på årsbasis

I februari var den kalenderkorrigerade volymen 2,1 procent högre än motsvarande månad året innan vilket är den starkaste årsutvecklingen sedan november 2013. Den starka siffran bör ses i ljuset av att försäljningen av personbilar har tagit fart. Detaljhandeln för personbilar ökade med hela 23,2 procent i årstakt. Även konsumtionen av möbler, inredningsartiklar, hushållsutrustning och förbrukningsvaror gick starkt och ökade med 3,6 procent. Men även konsumtionen av varor och tjänster inom rekreation och kultur gick bra och ökade med 3,5 procent.

Det fanns dock delar av konsumtionen som inte gick bra. Energiutgifterna minskade med 6,9 procent i årstakt i kalenderkorrigerad volym. En annan grupp som gått svagt är bensinhandeln som minskade med 4,4 procent. En förklaring till nedgången är att dagens bilar drar allt mindre drivmedel än förr.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	feb 2013	jan-feb 2013
Detaljhandel, mest livsmedel	0,5	0,5
Beklädnadshandel	-1,9	-0,8
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	-0,5	-0,1
Möbler, inredning m.m.	3,6	4,1
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	7,6	5,7
Post- och telekommunikation	0,4	-2,5
Rekreation och kultur	3,5	1,0
Hotell och restaurang	3,0	2,7
Övriga varor och tjänster	13,6	10,1
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	2,1	1,6

Konsumtionen upp med 1,6 procent hittills i år

Under de första månaderna av 2014 har hushållskonsumtionen utvecklats väl och är den delen som fortsatt driver svensk ekonomi. Konsumtionsvolymen har ökat med 1,6 procent hittills under 2014, jämfört med motsvarande period 2013. Det är framförallt den varaktiga varuhandeln som drar upp med en uppgång på 12,5 procent, medan utvecklingen inom den mindre volatila livsmedelshandeln har stigit med 0,5 procent under motsvarande period.

Det är övriga varor och tjänster samt transporter och detaljhandel och service av motorfordon som har uppvisat den starkaste tillväxten med en uppgång på 10,1 respektive 5,7 procent under 2014. Post och telekommunikation och beklädnadshandeln har däremot haft det tungt med minskad konsumtion på 2,5 respektive 0,8 procent.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: mars 2014

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonsstatistik

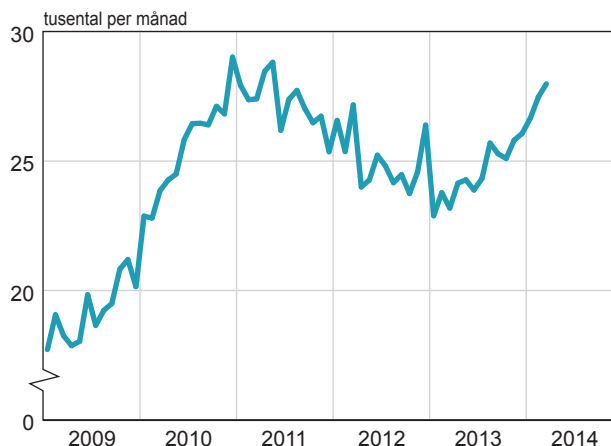
Fortsatt uppgång för personbilsregistreringarna

Nyregistreringarna av personbilar har ökat under de tre

första månaderna i år. Februari var synnerligen starkt då nyregistreringarna ökade med 3,1 procent, säsongsgrensat och jämfört med januari. I mars fortsatte uppgången men tillväxttakten mattades av något till en uppgång på 1,9 procent på månadsbasis. Det var femte månaden i rad med en ökning så trenden är tydligt positiv. Personbilsregistreringen i mars var samtidigt på den högsta nivån sedan maj 2011 mätt i säsonggrensade termer.

Nyregistrerade personbilar

Säsonggrensade månadsdata

Sett över hela första kvartalet så ser utvecklingen ännu starkare ut. Säsongsgrensat och jämfört med föregående kvartal steg nyregistreringarna med 6,7 procent vilket är den största kvartalsökningen sedan finanskrisen. Uppräknat till årstakt motsvarar det en uppgång med närmare 30 procent så det är en synnerligen stark trend som har inlett 2014.

Mätt i årstakt var uppgången i mars 22,3 procent jämfört med motsvarande månad föregående år. Nyregistreringarna i mars uppgick till 29 520 personbilar. Hittills i år har 72 504 personbilar nyregistrerats vilket är 19,3 procent fler än under motsvarande period året innan. Förra året påverkades dock siffrorna negativt under inledningen av året av stora förhandsregistreringar i december 2012 i samband med införandet av miljöbilsdefinitionen i januari 2013.

Viss dämpning för lastbilarna

Efter en uppgång i februari sjönk nyregistreringarna av lastbilar med 5,0 procent i mars, säsongsgrensat och jämfört med föregående månad. Säsongsgrensat var det den lägsta nivån sedan november i fjol men den underliggande trenden fortsätter trots det att vara svagt uppåtående.

Denna trend visar sig tydligare sett ur ett tremånadsperspektiv. Nyregistreringen av lastbilar under första kvartalet 2014 var 3,5 procent högre än under fjärde kvartalet 2013, säsongsgrensat. Hittills i år har 11 096 lastbilar nyregistrerats vilket är 7,8 procent fler än under första kvartalet 2013.

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: februari 2014

Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

Fortsatt uppåt för tjänsteproduktionen

Efter en svag avslutning på fjolåret har tjänstesektorn inlett 2014 relativt starkt. Uppåtrekylen i januari följdes av en fortsatt produktionsökning i februari då volymen steg med 0,7 procent, säsongrensad och jämfört med föregående månad. De största bidragen till uppgången kom från handeln och fastighetsverksamheten samt transportsektorn. Handeln lyftes av en god utveckling i motorhandeln och partihandeln medan detaljhandeln stod och stampade och redovisade nolltillväxt. Den enskilda bransch som ökade mest var utbildningsväsendet med en uppgång på över 13 procent, vilket dock sannolikt var en reaktion på en kraftig nedgång i januari. På nedåtsidan är det värt att notera att konsultbranscherna utvecklades svagt i februari då både datakonsultverksamheten och företagstjänsterna redovisade sjunkande produktion på månadsbasis.

Efter att ha sjunkit de senare månaderna vände tremånadersutvecklingen upp något men är fortsatt svag. Under perioden december–februari ökade produktionsvolymen i säsongrensade tal med marginella 0,1 procent jämfört med föregående tremånadersperiod. Utvecklingen tyngs av den stora nedgången i december och när den nästa månad förpassas till jämförelseperioden finns det förutsättningar för en rejäl förbättring.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	feb 2014	jan–feb 2014
Motorhandel	7,9	4,8
Partihandel	2,3	1,1
Detaljhandel	2,2	2,3
Transport och magasinering	3,2	1,0
Hotell och restaurang	2,1	2,6
Telekommunikation	-2,1	-4,0
Datakonsultverksamhet o.d.	5,8	6,1
Företagstjänster	0,5	1,6
Kultur, nöje och fritid	9,2	3,4
Total tjänstesektor	1,9	1,4

Stärkt årlig tillväxttakt

Tack vare den hyggliga inledningen på året har tillväxten mätt över tolv månader stärkts betydligt. Årstakten har gått från negativ utveckling i december till en uppgång på 1,9 procent i februari. Tillväxttakten i februari var den högsta på ett år vilket kan vara ett tecken på att tjänstesektorn är på väg upp ur den svacka den var i under 2013. Ökningen det senaste året har främst drivits av handeln, transportsektorn och datakonsulterna. Inom handeln är det motorhandeln som ökat snabbast vilket hänger ihop med ökade nyregistreringar av såväl personbilar som lastbilar vilket brukar vara en signal om starkt konjunktur. Även uppgången för

transportsektorn har en koppling till en ökad aktivitet i ekonomin och går sannolikt att härleda både till bättre fart i handeln och till ökad produktion inom industrin. Ett annat positivt konjunkturtecken är att uppgången i årstakt var bred och omfattade samtliga branscher utom telekommunikation och fastighetsverksamhet.

Produktionen upp 1,4 procent under 2014

Under årets två första månader har produktionsvolymen i tjänstesektorn ökat med 1,4 procent, kalenderkorrigerat och jämfört med motsvarande period förra året. Den starkaste utvecklingen står datakonsulterna för med en uppgång på drygt 6 procent följt av motorhandeln med knappt 5 procent. Övriga branscher med goda utvecklingstal är uthyrnings- och resetjänster, kultur, nöje och fritid samt hotell och restaurang. Tre branscher uppvisar negativa utvecklingstal och sämst går telekommunikation.

BYGGMARKNAD

Utfallet svagt positivt och optimismen växer

Enligt Konjunkturbarometern har orderstockarna inom bygg- och anläggningsverksamhet ökat endast marginellt de senaste tre månaderna. Bedömningarna av orderstockens storlek är fortfarande betydligt mer negativa än normalt och två av tre byggföretag uppger att orderstocken är för liten. Byggproduktionen har dock ökat något samtidigt som sysselsättningen i det närmaste har stabiliserats efter att ha minskat under ett par års tid. Anbudspriserna har varit ungefär oförändrade de senaste månaderna. Knappt hälften av företagen uppger nu otillräcklig efterfrågan som främsta hinder för verksamheten, medan 20 procent uppger finansiella restriktioner och 14 procent "andra faktorer". Det är huvudsakligen husbyggarna som har svårigheter att finansiera sina projekt.

Byggbranschen är optimistisk inför de närmaste tre månaderna och såväl orderstockar som byggproduktion förväntas öka. Även sysselsättningen beräknas stiga. Företagens bedömning av läget på ett års sikt är mer optimistisk än på länge och 85 procent av byggföretagen räknar med att byggmarknaden kommer att utvecklas positivt det kommande året.

Byggbkostnader

Senaste uppgift: mars 2014

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Februari–mars 2014 oförändrat

Det var ingen förändring av Faktorprisindex mellan februari och mars 2014. Entreprenörens kostnader var också oförändrade. Omkostnader ökade med 0,1 procent. Gruppen Transporter, drivmedel och elkraft gick ned med 0,1 procent. Övriga grupper var oförändrade.

Byggmaterialkostnader var oförändrade i mars. Trävaror och övrigt material ökade något. Betongvaror, snickerier,

Ökade obalanser i världshandeln

Det råder stora obalanser i världshandeln. Skillnaden mellan länderna med överskott respektive underskott i bytesbalansen har ökat markant under 2000-talet. Ett tydligt exempel är världens två största ekonomier där Kina har ett stort överskott i bytesbalansen medan USA istället har ett stort underskott. I Europa har Tyskland ett stort överskott medan Storbritannien dras med underskott. EU som helhet har ett bytesbalansöverskott, främst på grund av varuhandeln med USA. Sverige är ett av länderna inom EU med störst överskott och de senaste åren har framförallt tjänstehandeln bidragit till detta.

Att länder producerar varor och tjänster som sedan exporteras till andra länder är i grunden positivt och nödvändigt för att upprätthålla tillväxten i världsekonomin och på så vis förbättra levnadsstandarden för jordens befolkning. Allt för stora obalanser mellan de länder som huvudsakligen exporterar och de som huvudsakligen importerar är dock inte önskvärdt då det ökar riskerna för ekonomiska störningar. Det är samtidigt ett faktum att alla länder inte kan ha överskott. Världshandeln är ett nollsummespel där överskott hos ett land måste motsvaras av ett underskott hos ett annat.

Bytesbalansen är ett centralt mått för att beskriva ett lands transaktioner med omvärlden. Bytesbalansens saldo utgörs av skillnaden mellan den totala produktionen i ett land (BNP) och den totala resursanvändningen, vilket innebär att ett underskott i bytesbalansen betyder att landet lever över sina tillgångar och vice versa.

Ett lands bytesbalans definieras mer exakt som nettoförsäljningen av varor och tjänster mot utlandet (nettoexport) plus nettofaktorinkomster. Med nettofaktorinkomster avses för Sveriges del saldot mellan svenska faktorinkomster (löner, kapitalavkastning och löpande transfereringar) intjänade utomlands minus utländska faktorinkomster intjänade i Sverige.

Länder med stora bytesbalansöverskott

Miljarder USD, årsdata	2012	2013
Tyskland	255	274
Kina	193	183
Saudiarabien	165	134
Schweiz	54	98
Nederländerna	74	83
Sydkorea	43	71
Singapore	49	54
Sverige	31	35
Japan	61	33
Ryssland	71	33

Källa: IMF och Macrobond

Länder med stora bytesbalansunderskott

Miljarder USD, årsdata	2012	2013
USA	-440	-379
Storbritannien	-94	-111
Brasilien	-54	-81
Turkiet	-48	-65
Kanada	-62	-59
Indien	-91	-49
Australien	-64	-44
Frankrike	-57	-37
Indonesien	-24	-28
Mexiko	-15	-22

Källa: IMF och Macrobond

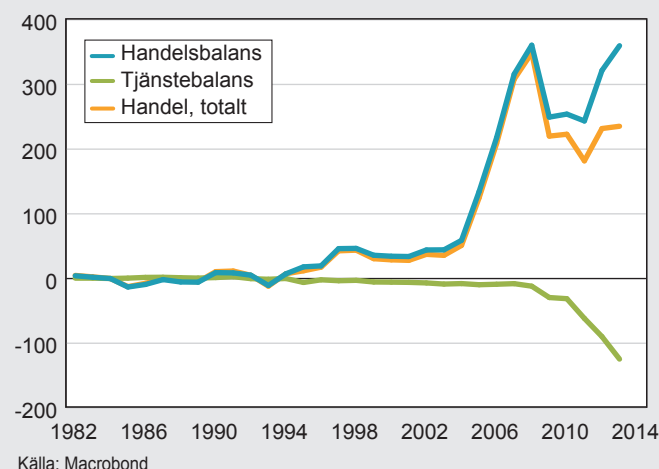
Ländernas olika storlek på ekonomin påverkar såklart storleken på bytesbalansen. Mätt som andel av BNP har Saudiarabien och Singapore det högsta överskottet och Sverige har högre överskott än Kina och ligger i paritet med Tyskland. I den efterföljande texten görs dock ingen jämförelse på detta sätt. Som beskrivning av bytesbalansens saldo fokuseras i första hand på utrikeshandeln med varor och tjänster.

Kina har stora överskott...

Den kinesiska ekonomin har länge varit inriktad mot export och bytesbalansöverskotten har ökat markant under det senaste decenniet. Det är nästan uteslutande en ökad varuexport som ligger bakom detta och landets handelsbalans (utrikeshandeln med varor) har gått med stora överskott. Efter en dämpning 2009–2011 steg överskotten i handelsbalansen åter både 2012 och 2013. Tjänstebalansen (utrikeshandeln med tjänster) har däremot gått i motsatt riktning med ökade underskott.

Kinas utrikeshandel med varor och tjänster

Miljarder USD, årsdata

I FOKUS

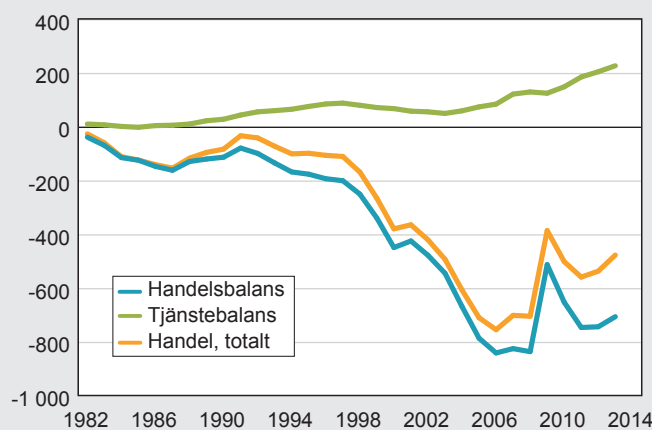
Den förändrade ekonomiska politiken i Kina där landet vill närma sig marknadsekonomi och minska exportberoendet för att istället höja den inhemska konsumtionen kan innebära att de stora bytesbalansöverskotten på sikt minskar.

...och USA har stora underskott

Det i särklass största underskottet när det gäller bytesbalansen står USA för. Situationen är i stort sett den rakt motsatta mot den kinesiska. Amerikanerna importerar varor för betydligt större summor än man exporterar för vilket leder till en negativ handelsbalans. Tjänstebalansen genererar dock ett visst överskott men det väger inte på långa vägar upp för underskottet i varuhandeln.

USAs utrikeshandel med varor och tjänster

Miljarder USD, årsdata

Källa: Macrobond

Stark bytesbalans i EU tack vare Tyskland

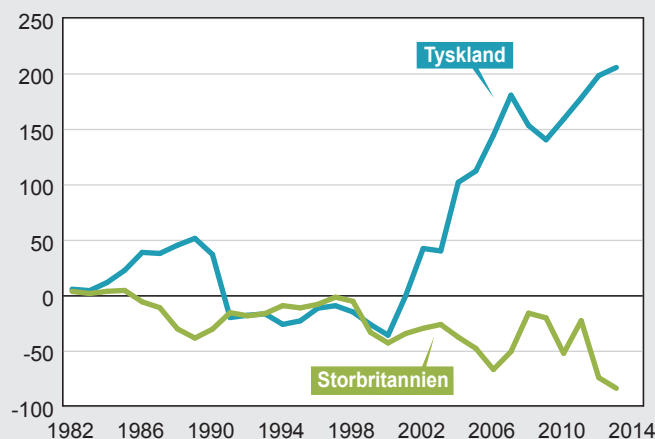
Ser man på EU som helhet så genererar handeln med omvärlden ett överskott. EU:s bytesbalans (exklusive handeln mellan EU:s medlemsländer) har varit positiv sedan tredje kvartalet 2011 och trenden är uppåtgående. Det är framförallt tjänstebalansen som bidrar till dessa överskott där EU exporterar mer tjänster än man importerar till så gott som samtliga större handelspartners. För varuhandeln kan man generellt säga att EU har ett stort handelsöverskott gentemot USA samt ett stort underskott gentemot Kina och Ryssland. De största överskotten totalt mot enskilda länder är mot USA, Schweiz och Brasilien. Å andra sidan har EU stora underskott mot Kina och Ryssland samt mindre underskott mot Japan.

Tyskland uppvisar det i särklass högsta bytesbalansöverskottet bland EU-länderna (206 miljarder euro 2013). I dessa siffror ingår även handeln med andra EU-länder. Tvåa på listan kommer Nederländerna men sedan hittar vi Sverige som enligt Eurostats senaste statistik hade det tredje högsta överskottet i EU 2013 på 26 miljarder euro. Storbritannien hade det största underskottet i unionen med ett bytesbalanssaldo på -83 miljarder euro under 2013.

Ett stort problem som har lyfts fram i Europa är att Tysklands stora överskott drabbar återhämtningen i de andra länderna som då "tvingas" att gå med underskott. Röster har därför höjts för att Tyskland ska dra ner på överskotten. Ett motargument från tysk sida har varit att en stor del av överskotten är gentemot icke-europeiska länder och att en stark tysk exportindustri istället gynnar övriga Europa.

Bytesbalans i EU

Miljarder euro, årsdata

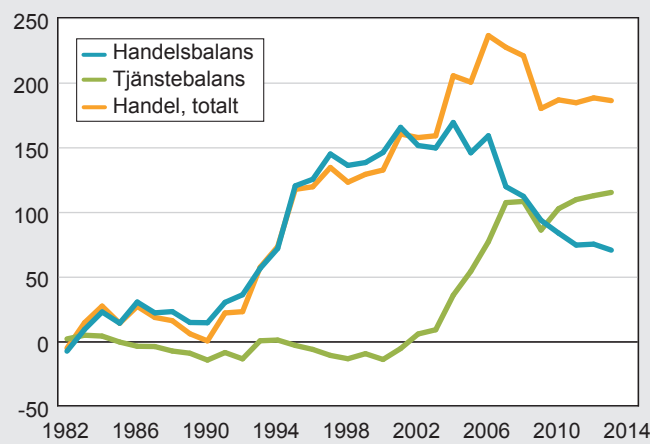
Källa: Eurostat

Sveriges bytesbalans positiv i två decennier

Sverige uppvisar ett överskott i utrikeshandeln med varor och tjänster. Det största överskottet kommer från utrikeshandeln med tjänster (tjänstebalansen) medan utrikeshandeln med varor (handelsbalansen) de senaste åren utgjort en mindre del. Det är dock först under de fyra senaste åren det varit så, fram till 2010 var det handelsbalansen som bidrog mest till Sveriges handelsöverskott. Tjänstebalansen var till och med negativ en bit in på 2000-talet men sedan växte överskotten kraftigt medan trenden för handelsbalansen varit den motsatta. Totalt sett har dock Sverige redovisat överskott i bytesbalansen varje år sedan 1994.

Sveriges utrikeshandel med varor och tjänster

Miljarder kronor, årsdata

Källa: SCB

järn och stål och el-materiel gick ned. Byggherrens kostnader steg med 0,1 procent, vilket beror på en höjning av allmänna kostnader.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	mar 14/feb 14	mar 14/mar 13
Entreprenadkostnader	0,0	0,8
Byggmaterial	0,0	0,4
Löner	0,0	2,0
Maskiner	0,0	1,3
Transporter, drivmedel, elkraft	-0,1	-0,5
Omkostnader	0,1	1,4
Byggherrekostnader	0,1	0,4
Total byggkostnad	0,0	0,8

Mars 2013–mars 2014 +0,8 procent

Faktorprisindex steg med 0,8 procent mellan mars 2013 och mars 2014. Löner ökade med 2,0 procent vilket hade störst påverkan på entreprenörens kostnader. Omkostnader och Maskiner steg med 1,4 respektive 1,3 procent. Gruppen Transporter, drivmedel och elkraft sjönk med 0,5 procent. Inom den gruppen ökade lastbilstransporter med 0,6 procent medan elkraft och dieselolja gick ned med 1,8, respektive 3,7 procent. Byggmaterialpriser steg med 0,4 procent. Golvmaterial och snickerier var de byggvaror som ökade mest. VVS var den byggvara som sjönk mest. Byggherrekostnader gick upp med 0,4 procent, vilket till stor del beror på ökade lönekostnader.

NÄRINGS LIV

Produktionen i näringslivet

Senaste uppgift: februari 2014

Källa: SCB:s produktionsindex över näringslivet

Tobias Fagerberg

Stigande produktion inom näringslivet

Produktionen inom näringslivet fortsätter att utvecklas starkt. Under årets första månad hade samtliga delindex en positiv utveckling. I februari var det bara byggproduktionen som uppvisade negativ utveckling medan övriga delindex steg. Den totala produktionen inom näringslivet ökade i säsongsrensade tal med 0,8 procent jämfört med föregående månad. Den starkaste utvecklingen stod industriproduktionen för som ökade med 1,6 procent.

Produktionen i näringslivet

Förändring i procent	feb 14/ jan 14 ¹⁾	dec 13–feb 14/ sep–nov 13 ¹⁾	feb 14/ feb 13 ²⁾
Industri inkl. energi	1,6	2,2	1,5
Bygg	-1,4	-0,6	-0,5
Tjänster	0,8	0,2	2,0
Totalt	0,8	0,5	1,6

1) Säsongsrensat och kalenderkorrigerat

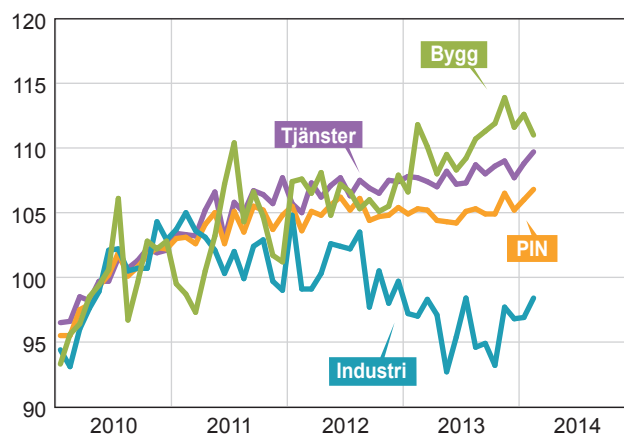
2) Kalenderkorrigerat

Positiv utveckling på tremånadersbasis

Produktionen under perioden december–februari uppvisade en positiv utveckling jämfört med närmast föregående tremånadersperiod. Under december–februari ökade produktionen inom näringslivet med 0,5 procent, i säsongsrensade tal, jämfört med perioden september–november. Industrisektorn som är den näst största delsektorn inom näringslivet bidrog mest till uppgången med en produktionsökning på 2,2 procent. Byggproduktionen var den svagaste sektorn, jämfört med föregående tremånadersperiod, med en nedgång på 0,6 procent.

Näringslivets produktionsutveckling

Säsongsrensade värden. Index 2010=100

Stark utveckling jämfört med föregående år

Hittills i år har näringslivets produktion i kalenderkorrigerade tal ökat med 1,2 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Den ackumulerade årsutvecklingen sjönk dock med 0,1 procentenheter jämfört med föregående månad då februari i fjol var förhållandevis stark. Bygg- och tjänstesektorn har haft en positiv utveckling, med en ökning på 2,4 respektive 1,4 procent. Industriproduktionen har, hittills i år, uppvisat en svagare utveckling med en ökning på 0,4 procent. Jämfört med samma månad föregående år har industri- och tjänstebranscherna haft starkast utveckling, i kalenderkorrigerade tal, medan byggproduktionen har backat något.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: mars 2014

Källa: SCB:s konsumentprisindex

Ronny Andersson och Gissele Milanovici

Inflationstakten sjönk ytterligare

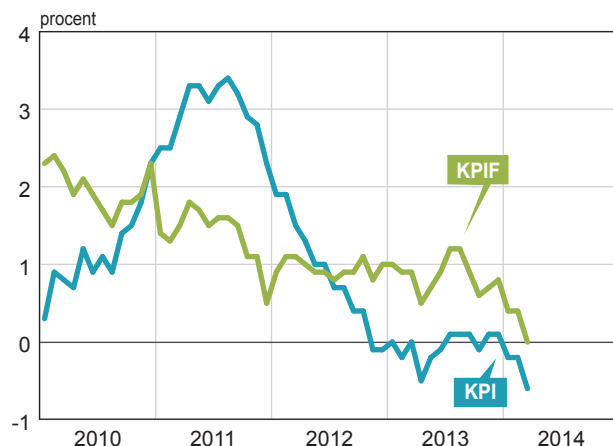
Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste tolv månaderna, var -0,6 procent i mars, vilket var en nedgång sedan februari då den var -0,2 procent.

Till den totala nedgången sedan mars 2013 bidrog minskade räntekostnader (-5,7 procent) med 0,3 pro-

centenheter och lägre priser på el (–5,3 procent) med 0,2 procentenheter. Sänkta priser på utrikes flygresor (–23,2 procent) och prissänkningar inom gruppen rekreation och kultur (–1,4 procent) bidrog nedåt med 0,2 procentenheter vardera. Nedgången motverkades främst av höjda hyror (1,7 procent) som bidrog uppåt med 0,2 procentenheter.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Klädpriserna steg mindre än väntat

KPI var oförändrat från februari 2014 till mars 2014. Den senaste månaden bidrog prishöjningar på kläder uppåt med 0,1 procentenhet. Marknadens förväntningar var att KPI skulle stiga med 0,3 procent i mars 2014, främst beroende på säsongsnormala prishöjningar på kläder. Utfallet visade dock en tämligen låg månadsuppgång på kläder (2,6 procent) jämfört med historiska siffror för mars (drygt 6 procent). Prisförändringen som helhet under första kvartalet (–4,4 procent) är dock normal för kläder. Uppgången motverkades av lägre priser för gruppen rekreation och kultur (–0,8 procent) som bidrog nedåt med 0,1 procentenhet.

Konsumentprisernas förändring

Mars 2014

	Förändring från		Bidrag till förändring sedan mar 2013 ¹⁾
	Föregående månad	mar 2013	
Livsmedel och alkoholfria drycker	–0,3	0,2	0,0
Alkoholhaltiga drycker och tobak	–0,2	1,5	0,1
Kläder och skor	2,7	–1,5	–0,1
Boende	–0,2	–0,9	–0,2
Inventarier och hushållsvaror	0,1	–0,6	0,0
Hälsa- och sjukvård	–0,1	0,8	0,0
Transport	0,0	–1,7	–0,2
Post och telekommunikationer	–0,3	–3,8	–0,1
Rekreation och kultur	–0,8	–1,4	–0,2
Utbildning	0,0	1,7	0,0
Restauranger och logi	0,2	0,7	0,1
Div varor och tjänster	0,3	1,5	0,1
KPI totalt	0,0	–0,6	–0,6

1) Procentenheter

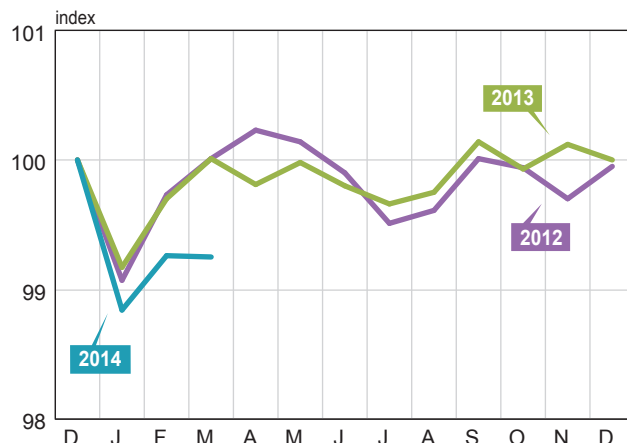
Även underliggande mått sjönk

Inflationstakten rensad för effekten av räntesatsförändring-

ar enligt måttet KPIF (KPI med fast ränta) var 0,0 procent i mars, vilket är en nedgång från februari då den var 0,4 procent. Från februari till mars steg KPIF med i genomsnitt 0,1 procent. Under samma period förra året steg KPIF med 0,5 procent. KPIF är ett av Riksbanken definierat mått på underliggande inflation som på uppdrag från Riksbanken beräknas av SCB. Bortsett från perioden september till december 1998, när KPIF även då balanserade kring noll, har inflationstakten alltsedan mätningens början 1987 aldrig varit så låg som nu.

Konsumentprisernas utveckling

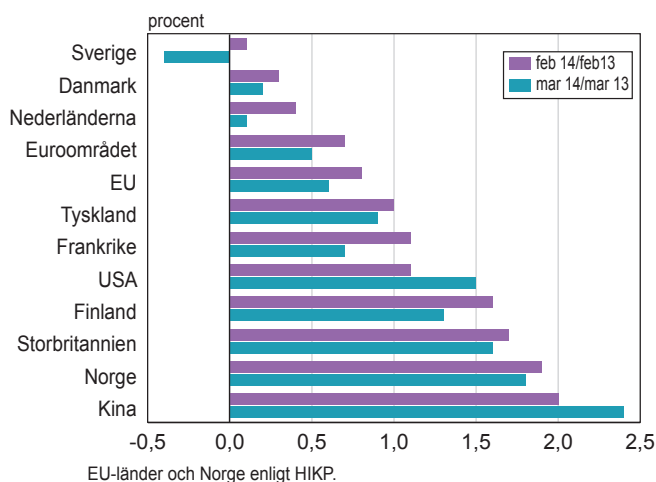
December föregående år = 100

KPI med konstant skatt (KPI-KS) och KPIF med konstant skatt (KPIF-KS) är andra mått som räknas ut på uppdrag av Riksbanken och visar prisutvecklingen för respektive mått rensat för effekten av skatter i konsumentled. Dessa två index beräknas istället för det avvecklade indexet NPI. Inflationstakten enligt KPI-KS och KPIF-KS i mars 2014 var –0,7 procent och –0,1 procent respektive. Föregående månad låg inflationstakten för KPI-KS på –0,3 procent och för KPIF-KS 0,3 procent.

Inflationstakten i olika länder

Säsongrensade månadsdata

Låg inflationstakt internationellt

Inflationstakten enligt HIKP i Sverige var –0,4 procent i mars 2014. Från februari till mars var priserna oförändrade enligt HIKP. Under samma period förra året steg konsu-

mentpriserna i genomsnitt med 0,5 procent enligt HIKP.

EU-länderna hade låga inflationssiffror i mars. De senast publicerade HIKP-talen för EU-länderna avser mars 2014. Inflationstakten för EU var 0,6 procent och för EMU-länderna 0,5 procent. Antalet länder som uppvisar negativ inflationstakt har ökat från fyra i december 2013 till åtta i mars 2014. Flera skuldtyngda länder i södra Europa visar sjunkande priser medan Norge och Storbritannien har den högsta inflationstakten med 1,8 procent respektive 1,6 procent.

Med anledning av att allt fler länder (inklusive Sverige) uppvisar negativ inflationstakt för tillfället har begreppet deflation blivit föremål för mycket diskussioner på senare tid. Definitionen av detta begrepp är dock inte glasklar. Nyligen definierade ECB-chefen Mario Draghi deflation som ett självuppfyllande fall i priserna för en mängd varor, och i ett stort antal länder, men samtidigt ser han inte detta hända. ECB är emellertid beredd att vidta proaktiva åtgärder, förutom att hålla den viktigaste styrräntan mycket låg (för närvarande 0,25 procent), för att bekämpa "ultra-low inflation". Mycket låg inflation anses öka risken för minskad tillväxt och ökad arbetslöshet.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: mars 2014

Källa: SCB:s producentprisindex

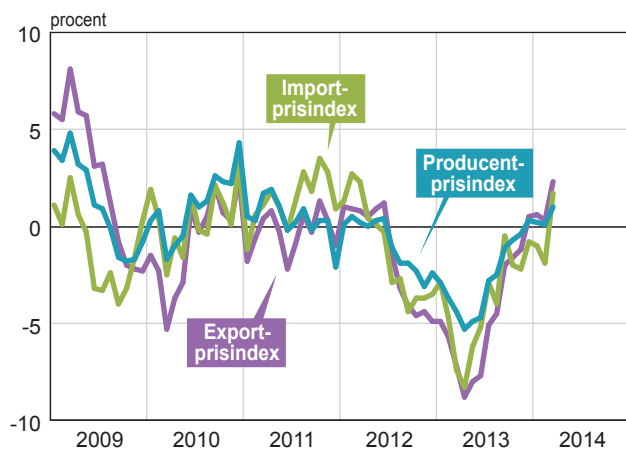
Producentpriserna sjönk i mars

Producentpriserna sjönk med 0,2 procent i mars jämfört med februari. Även på hemmamarknaden sjönk priserna med 0,2 procent i mars jämfört med februari. Under samma period steg priserna på importmarknaden med 0,3 procent, samt med 0,1 procent på exportmarknaden.

Lägre pris på el och fjärrvärme bidrog främst till nedgången på hemmamarknaden. Ett flertal produktgrupper bidrog till uppgången på exportmarknaden respektive importmarknaden.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, var oförändrade i mars jämfört med februari.

Jämfört med mars förra året har producentpriserna totalt ökat med 1,0 procent. Under samma period har priserna ökat med 2,3 procent på exportmarknaden och 1,7 procent på importmarknaden. På hemmamarknaden har priserna sjunkit med 0,2 procent. Priserna för inhemsk tillgång har ökat med 0,7 procent jämfört med mars föregående år.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: mars 2014

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

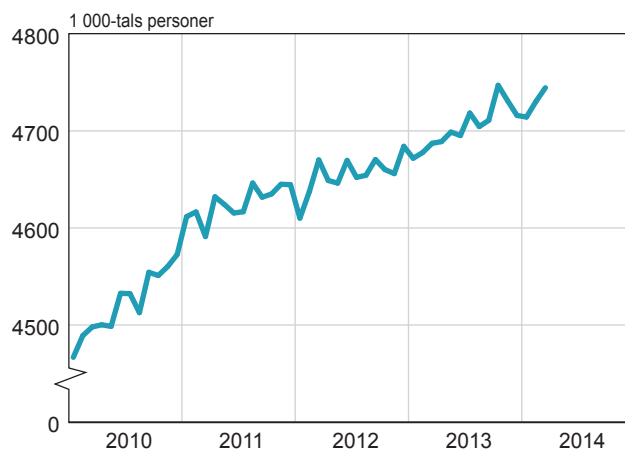
Daniel Samuelsson

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år var 4 701 000 i mars 2014, icke säsongrensade. Det är en ökning med 58 000 personer jämfört med mars 2013. Antalet arbetslösa var 440 000, vilket motsvarar en arbetslöshet på 8,6 procent. Antalet arbetade timmar ökade med 4,0 procent och uppgick i genomsnitt till 158,3 miljoner per vecka. Säsongrensade och utjämnade data visar på en svag ökning av antalet sysselsatta och en arbetslöshet som var 8,1 procent.

Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsstatistik visar på en fortsatt minskning av arbetslösheten. I mars 2014 var 393 000 personer inskrivna som arbetslösa, en minskning med 22 000 personer jämfört med mars 2013. Antalet personer varslade om uppsägning fortsätter att minska, en utveckling som pågått sedan halvårsskiftet 2013. Antalet nya lediga platser uppgick till 74 000 och 49 000 personer fick ett arbete.

Antal sysselsatta

Ålder 15–74 år. Säsongrensade månadsvärden

Fler var sysselsatta

I mars 2014 var antalet sysselsatta i åldern 15–74 år 4 701 000, icke säsongrensade. Det är en ökning med 58 000 personer jämfört med mars 2013 varav 36 000 var kvinnor.

Sysselsättningsgraden uppgick till 65,4 procent, bland männen var den 67,6 procent och bland kvinnorna 63,1 procent.

På kort sikt visar säsongrensade och utjämnade data på en svag ökning av antalet sysselsatta. Däremot uppvisar sysselsättningsgraden inga förändringar under de senaste månaderna. I mars uppgick antalet sysselsatta till 4 735 000 vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 65,9 procent.

Antalet anställda ökade

I mars 2014 uppgick antalet anställda till 4 200 000, icke säsongrensat. Jämfört med mars 2013 är det en ökning med 74 000 varav 64 000 var tidsbegränsat anställda.

Även säsongrensade och utjämnade data visar på en positiv utveckling av antalet anställda, en utveckling som pågått sedan slutet av 2012. Dock har ökningstakten bromsat in något de senaste månaderna.

Arbetade timmar ökade

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i mars 2014 till i genomsnitt 158,3 miljoner per vecka enligt icke säsongrensade data. När hänsyn tagits till skillnader i helger och andra ledigheter (påskens inföll 2013 i mars, men infaller 2014 i april) är det en ökning på 4,0 procent jämfört med mars 2013. Även säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av antalet arbetade timmar och uppgick i mars i genomsnitt till 144,8 miljoner per vecka.

Arbetsmarknad						
	Antal sysselsatta, 1 000-tal		Antal arbetade timmar, 10 000-tal		Ant. arbetslösa 1 000-tal	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
jan	4 578	4 619	13 210	12 350	421	436
feb	4 597	4 648	15 160	15 490	427	433
mar	4 643	4 701	14 870	15 830	448	440
apr	4 642		15 090		445	
maj	4 667		14 650		417	
jun	4 815		14 640		484	
jul	4 905		9 530		382	
aug	4 766		12 230		377	
sep	4 708		16 010		382	
okt	4 746		16 240		374	
nov	4 704		15 780		382	
dec	4 680		13 720		380	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

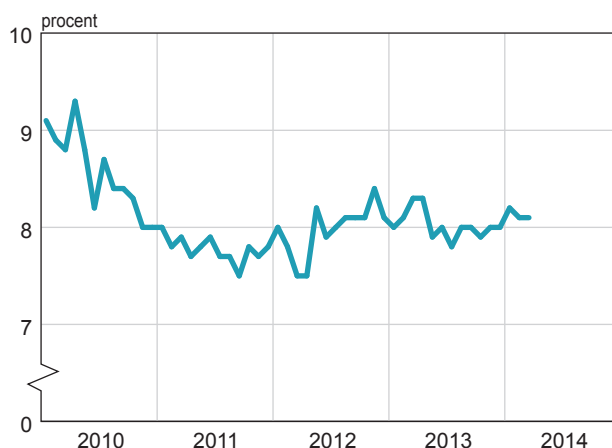
Små förändringar av arbetslösheten

I mars 2014 var antalet arbetslösa i åldern 15–74 år 440 000, icke säsongrensat, vilket motsvarar en arbetslöshet på 8,6 procent. Antalet arbetslösa män var 238 000 och antalet arbetslösa kvinnor var 202 000. För männen motsvarar det en arbetslöshet på 8,8 procent och för kvinnorna 8,3 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 171 000 arbetslösa och av dessa var 109 000 heltidsstuderande. Andelen arbetslösa ungdomar var 26,9 procent av arbetskraften.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en svag ökning av antalet och andelen arbetslösa i åldern 15–74 år, en ökning som förklaras av männen. Antalet arbetslösa uppgick i mars 2014 till 418 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 8,1 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var den 23,2 procent.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete.
Säsongrensade månadsvärden

Färre inskrivna arbetslösa

Antalet inskrivna arbetssökande, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, uppgick i mars 2014 till 393 000. Jämfört med mars 2013 är det en minskning med 22 000 personer varav 9 000 var ungdomar i åldern 18–24 år. Av de inskrivna arbetslösa var 206 000 öppet arbetslösa och 186 000 inskrivna i program med aktivitetsstöd. Antalet lediga platser som anmälades till landets arbetsförmedlingar var 74 000, vilket var 12 000 fler än motsvarande månad föregående år. Under mars 2014 fick 49 000 personer ett arbete vilket är 4 000 fler än mars 2013. Antalet varslade uppgick till 4 200, en minskning med 2 300 jämfört med mars 2013.

Arbetskraftskostnader och löner

Senaste uppgift: februari 2014

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under februari 2014 154,80 kronor exklusive övertidstillägg och 156,30 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning, i båda fallen, med 2,8 procent jämfört med februari 2013. Under februari 2014 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 35 770 kronor exklusive rörliga tillägg och 36 600 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,5 respektive 2,7 procent jämfört med februari 2013. Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för februari 2014 beräknats till 272,32 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 115,2 en förändring med 2,4 procent jämfört med februari 2013. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för februari 2014 beräknats till 253,06 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 55 048 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 113,4 en ökning med 2,7 procent jämfört med februari 2013. Motsvarande index för tjänstemän blir 116,1 en ökning med 3,2 procent jämfört med februari 2013.

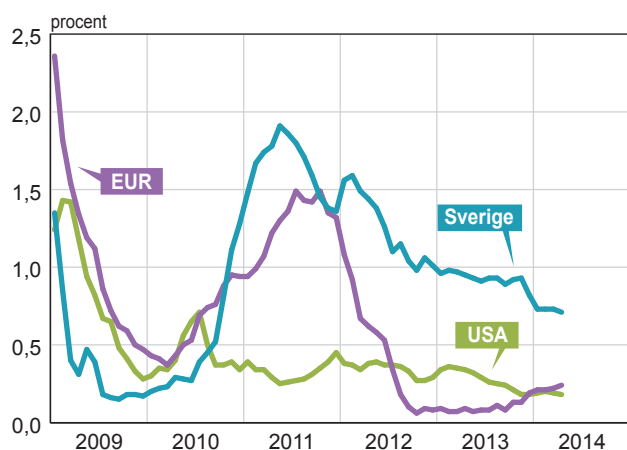
FINANSMARKNAD

Räntan oförändrad

Riksbanken beslöt under månaden att låta reporäntan ligga oförändrad på 0,75 procent. Reporäntan väntas ligga kvar på denna nivå i ungefär ett år innan räntan åter höjs, enligt Riksbankens räntebana. Räntebanan indikerar dock en räntesänkning med 40 procents sannolikhet vid junimötet. I huvudsak är det den låga inflationen som förklaras av låga energipriser som ligger till grund för Riksbankens beslut att justera räntebanan nedåt. För att pressa upp inflationen behöver Riksbanken bedriva en expansiv penningpolitik. Det finns dock vissa osäkerhetsmoment i prognosen eftersom inflationen varit svagare än väntat i ett läge när konjunkturer har varit stigande. Riksbanken tryckte också på vikten av att ta fram verktyg för att hantera hushållens skuldsättning även inom andra politikområden.

Korta räntor

3 mån statsskuldsväxlar (motsv)

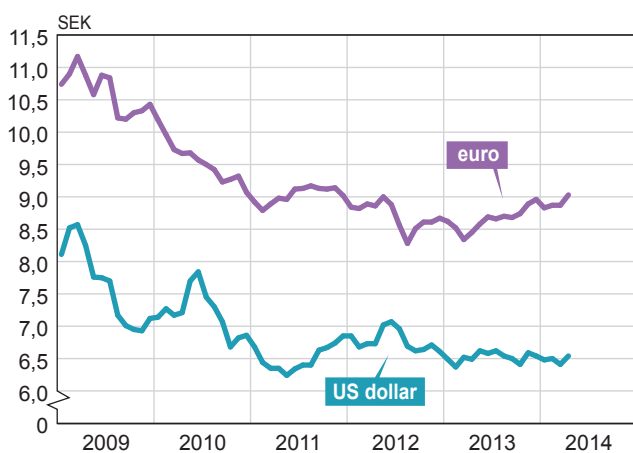

Källa: Riksbanken

Räntebeslutet och svaga inflationssiffror gav ett tydligt avtryck på både ränte- och valutamarknaderna. Svenska korta och långa räntor sjönk på uppgifterna och räntedifferenser mot euroområdet kom att minska med stärkta korta euromarknadsräntor.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.
Månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

Ränterörelserna bidrog till en försvagad krona gentemot flera valutor och handlades i slutet av månaden för 9,06 SEK/EUR och 6,53 SEK/USD. Motsvarande försvagning av kronan var under månaden 1,94 procent och 1,31 procent. Avkastningen på tre månaders statsskuldsväxlar minskade med fem punkter under månaden och tioåriga statsobligationer med 13 punkter.

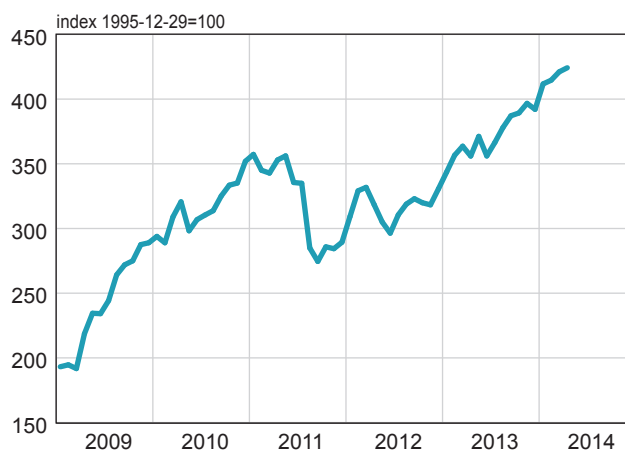
Nedåt på börsen

Det har varit en turbulent månad på börsmarknaderna. Amerikanska börser föll flera dagar i rad i början av månaden inför rapportfloden och osäkerheten som den inbegriper. Särskilt teknikaktier föll, Nasdaq upplevde det största raset på 2,5 år under en enskild dag och tappade som mest nästan 6 procent mot toppnivåerna i början av månaden. Den amerikanska räntekurvan planade ut något när de långa räntorna föll 5 punkter och de korta med 3 punkter.

Marknaderna verkar än så länge ta krisen i Ukraina med ett relativt lugn. Läget har inte stabiliserats jämfört med föregående månad och vid en eventuell fördjupning av konflikten finns det en stor risk att det kommer att påverka riskaptiten på marknaderna med flöden som går mot mer säkra tillgångar som långa räntor och vissa råvaror. Index på råvaror har utvecklats mycket starkt under början av året. Dow Jones råvaruindex har varit på uppgång under hela april och har sedan årsskiftet ökat med 10 procent.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

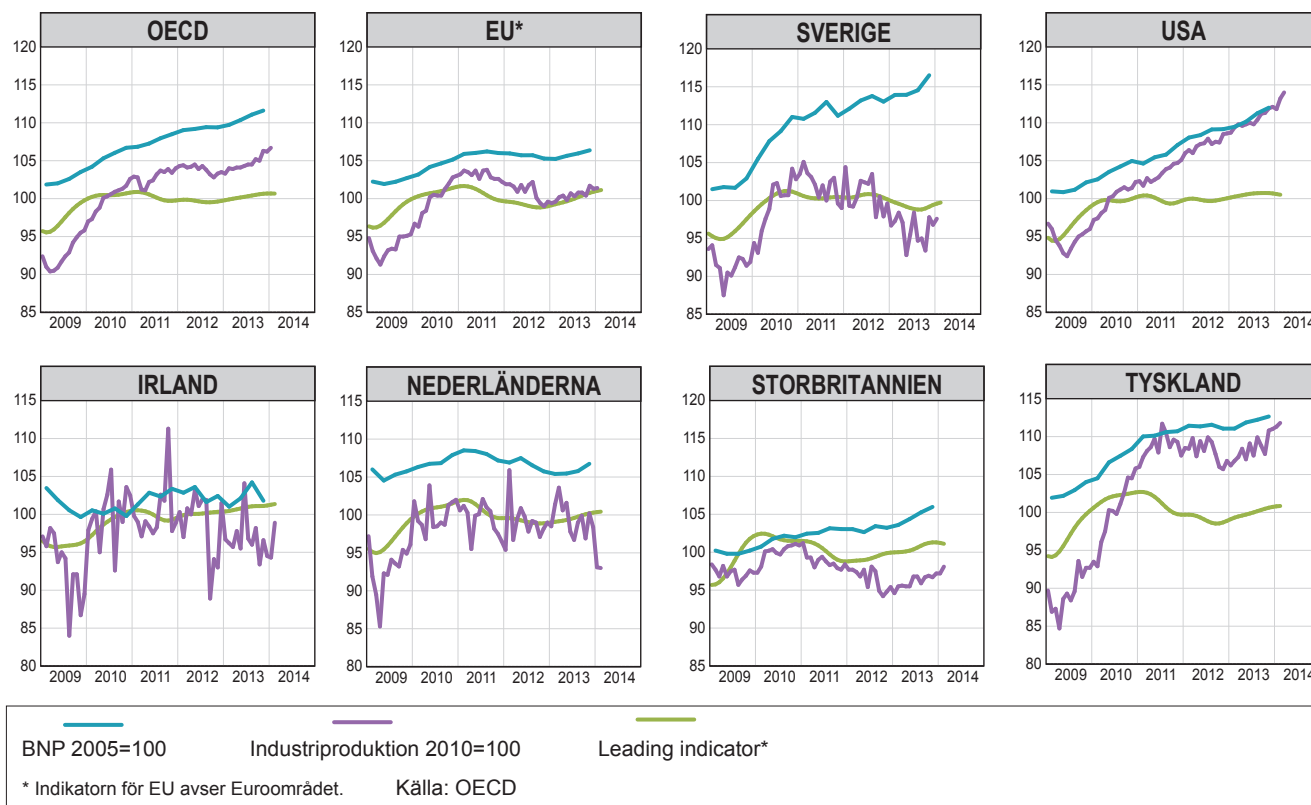
Källa: Affärsvärlden

Stockholmsbörsen drogs med i det allmänna baisse-sentimentet som rådde under månaden men hakade också på uppåt när det vände på de amerikanska marknaderna. Kvartalsrapporterna har givit en blandad bild med en lutning åt det positiva, omkring en tredjedel av bolagen har redovisat bättre rapporter än väntat. Sammantaget har Affärsvärldens generalindex fallit med en knapp procent under månaden.

Andreas Hörnqvist, Finansmarknadsstatistik

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

Återhämtningen i EU vinner sakta mark och från tredje till fjärde kvartalet ökade BNP med 0,4 procent, säsongrensad. Tillväxten är visserligen svag, men likväl positiv, och mätt i årstakt var ökningen 1,0 procent. Även den ledande indikatorn fortsatte att stiga i februari, och noteringen som ligger över den långsiktiga trenden indikerar en fortsatt god ekonomisk utveckling.

Nederländerna är ett stort exportland, och exportindustrin är motorn i den nederländska ekonomin, vilket innebär att landet är känsligt för växlingar i omvärlden. De senaste årens ekonomiska instabilitet i världen har också påverkat landet och tillväxten har varit synnerligen svag. Från andra kvartalet 2011 till första kvartalet 2013 uppvisade landet negativ kvartalstillväxt under sju av åtta kvartal, men i takt med att läget förbättrats i omvärlden så har även den nederländska ekonomin uppvisat positiva tillväxttal. Från tredje till fjärde kvartalet ökade BNP med 0,9 procent, säsongrensad, och även mätt i årstakt var tillväxten 0,9 procent. Den nederländska industriproduktionen är däremot mer dämpad och produktionen var i februari 8,3 procent lägre jämfört med samma månad föregående år. Den ledande indikatorn fortsatte dock att öka och då februarinoteringen ligger över den långsiktiga trenden indikerar det en fortsatt god ekonomisk utveckling.

Även Irland har drabbats hårt av den ekonomiska instabiliteten i omvärlden. 2008 sprack bostadsbubblan i landet samtidigt som den ekonomiska krisen bröt ut och den irländska staten blev hårt skuldsatt på grund av räddningspaketet för att rädda de irländska bankerna vilket ledde till att man två år senare tvingades ta nödlån. Sedan dess har tillväxten varit relativt svag och jämfört med många andra europeiska länder, som uppvisade positiv tillväxt under sista kvartalet 2013, utvecklades den irländska ekonomin åt motsatt håll. Från tredje till fjärde kvartalet minskade BNP med 2,3 procent, säsongrensad, och mätt i årstakt var nedgången 0,6 procent. Den irländska industriproduktionen uppvisar däremot positiva tillväxttal och säsongrensade uppgifter visar att produktionen ökade med 4,9 procent i februari jämfört med månaden innan.

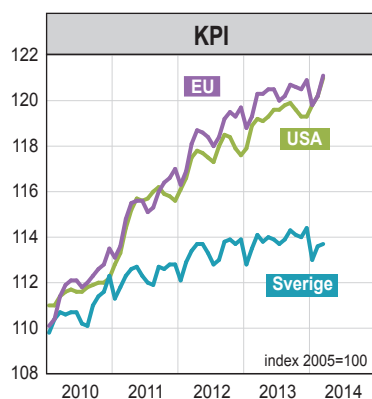
Tyskland och Storbritannien uppvisar däremot en stabilare ekonomisk utveckling. Från tredje till fjärde kvartalet växte BNP med 0,4 respektive 0,7 procent, säsongrensad, och mätt i årstakt ökade BNP med 1,4 procent i Tyskland och 2,7 procent i Storbritannien. Även tillväxten i ländernas industriproduktion har varit gynnsam. I Tyskland var produktionen i februari 4,7 procent högre än samma månad föregående år och under motsvarande period ökade den brittiska industriproduktionen med 2,7 procent.

INTERNATIONELL UTBLICK

Inflationstakten

Inflationstakten i EU pendlade kring 1,5 procent under 2013, men har sedan inledningen av 2014 sjunkit från 0,9 procent i januari till 0,6 procent i mars. Trenden med sjunkande inflation observeras för flertalet medlemsländer och i Italien var inflationstrycket 0,3 procent i mars. Under samma månad var inflationstakten i Spanien -0,2 procent. Något stabilare prisutveckling visar Tyskland, men även här har inflationstrycket avtagit sedan början av året. I januari var inflationen 0,9 procent, vilket var 0,1 procentenhet lägre jämfört med prisökningstakten föregående månad.

Inflationstakten i Storbritannien har legat över 2 procent sedan december 2009, men sjönk till 2,0 procent i december 2013 och låg därmed i linje med den brittiska centralbankens inflationsmål för första gången på fyra år. Prisökningstakten har sedan dess fortsatt att avta och var i januari 1,7 procent. Det är i paritet med inflationstrycket i USA där priserna var 1,5 procent högre i mars jämfört med samma månad föregående år. Japan som under många år har brottats med deflation ser ut att ha vänt den nedåtgående spiralen och sedan juni 2013 har inflationen saktat närmast sig centralbankens mål på omkring 2 procent. I mars var prisökningstakten 1,5 procent. I Sverige är inflationen fortsatt låg och var i mars -0,4 procent (enligt HIKP).

Konsumentprisutveckling

	Avser månad	Index 2005=100	Förändr. från föregående månad, %	Inflations-takt
EU	mar	121,1	0,7	0,6
Danmark	mar	117,6	0,2	0,2
Finland	mar	121,8	0,3	1,3
Italien	mar	119,8	2,2	0,3
Spanien	mar	121,1	1,6	-0,2
Storbritannien	mar	127,7	0,2	1,7
Sverige	mar	113,7	0,0	-0,4
Tyskland	mar	116,4	0,3	0,9
Norge	mar	118,3	0,2	2,0
USA	mar	121,0	0,6	1,5
Japan	feb	100,3	0,0	1,5
OECD	feb	120,4	0,3	1,4

Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna
Källa: Eurostat och OECD

EU-barometern

I april föll EU-kommissionens konjunkturbarometer för euroområdet med 0,5 enheter till 102,0. Samtidigt fortsatte den att stiga för EU totalt och med en ökning på 0,9 enheter stannade indikatorn på 106,2. Nedgången i euroområdet berodde främst på ett försämrat stämningsläge inom tjänstesektorn och byggsektorn. För EU förbättrades stämningsläget främst inom detaljhandeln, men med undantag för byggsektorn uppvisade alla sektorer en uppgång. Störst påverkan på indikatorn för hela EU hade Storbritannien som noterade en uppgång på 6,7 enheter till 119,5. För de stora medlemsländerna Spanien, Tyskland och Frankrike noterades nedgångar. Sveriges indikator ökade 1,4 enheter till 107,2.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	-0,6	-0,3	0,7	1,7	0,4	0,7	0,4	0,5
Förändr. 4 kv.	%	0,5	-0,5	2,7	3,1	1,4	2,6	1,0	2,0
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,1	0,1	0,9	0,8	0,4	0,7	0,1	0,5
Förändr. 12 mån.	%	-4,0	-4,5	2,7	0,9	4,7	3,8	2,0	3,3
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	0,2	0,3	0,2	0,0	0,3	0,6	0,7	0,3
Förändr. 12 mån.	%	0,2	1,3	1,6	-0,4	0,9	1,5	0,6	1,4
Arbetslöshet ⁵⁾	%	7,0	8,4	7,1	8,1	5,1	6,7	10,6	7,6
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1	0,0
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,2	0,3	-0,6	0,0	-0,3	-0,8	-0,3	-0,4
Kort ränta ⁶⁾	%	0,29	0,31	0,53	0,73	0,31	0,19	0,31	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,02	0,02	0,00	0,00	0,02	-0,01	0,02	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,02	0,10	0,04	-0,24	0,10	-0,13	0,10	..
Lång ränta ⁷⁾	%	1,67	1,90	2,81	2,16	1,51	2,72	2,89	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,19	-0,02	-0,15	-0,07	-0,05	0,01	-0,20	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,06	0,29	0,73	0,24	0,16	0,76	-0,14	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Fjärde kvartalet 3) USA mars, Finland, Tyskland och Storbritannien februari, övriga januari 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. Storbritannien och OECD februari, övriga mars 5) USA mars, Storbritannien december, övriga februari 6) USA juni, övriga mars 7) Danmark februari, övriga mars

Källa: OECD, Eurostat

INTERNATIONELL UTBLICK

Sveriges skuldsättning fortsatt bland de lägsta i EU

EU fastslog 1992 ramarna för medlemslänternas finanspolitik för deltagande i valutaunionen EMU i det så kallade Maastrichtfördraget, eller mer specifikt i protokollet om Excessive Deficit Procedure (EDP). Samtliga medlemsländer är med i EMU, men i nuläget deltar endast 18 av 28 länder fullt ut i samarbetet och har därmed en gemensam penning- och valutapolitik med euro som valuta. Alla medlemsländer måste dock följa de finanspolitiska kraven som beskrivs i protokollet vilket bland annat innebär att den offentliga sektorns budgetunderskott inte får överstiga 3 procent av BNP under ett enskilt år, samt att den offentliga sektorns bruttoskuld inte får överstiga 60 procent av BNP. Denna överenskommelse kallas även stabilitets- och tillväxtpakten och syftar till att garantera sunda offentliga finanser bland medlemslänterna. På grund av de senaste årens ekonomiska instabilitet har emellertid många EU-länder fått problem med statsfinanserna vilket har inneburit att många länder inte har följt de uppsatta reglerna. Det har i sin tur lett till att flera nya EU-lagar har införts som ska säkra medlemslänternas budgetdisciplin.

Två gånger per år, i mars och i september, ska medlemslänterna rapportera till statistikmyndigheten Eurostat och för Sverige rapporterar Statistiska centralbyrån dessa uppgifter. I slutet av april publicerades en sammanställning av medlemslänternas finansiella sparande och skuld för 2013.

Medlemslänterna uppvisar underskott

För många medlemsländer har det finansiella sparandet varit negativt under en rad år och framförallt har de senaste årens ekonomiska instabilitet satt press på statsfinanserna. 2013 uppgick det genomsnittliga finansiella sparandet för EU-länderna till -3,3 procent av BNP, vilket är en liten förbättring jämfört med 2012 då underskottet uppgick till 3,9 procent. Att det finansiella sparandet är negativt under en lågkonjunktur är inte ovanligt, men det är anmärkningsvärt att sparandet har varit negativt även under perioder med högkonjunktur. Sedan 2009, då underskottet motsvarade 6,9 procent av BNP, har dock det genomsnittliga underskottet minskat för varje enskilt år.

För 2013 var det endast Luxemburg som uppvisade ett överskott med 0,1 procent av BNP. Tyskland uppvisade balans i statsfinanserna med ett sparande på 0,0 procent och de minsta underskotten redovisades för Estland, Danmark, Lettland och Sverige. Totalt 18 av 28 medlemsländer klarade av att uppfylla kravet om finansiellt sparande enligt stabilitets- och tillväxtpakten, vilket är en klar förbättring jämfört med tidigare år. Störst underskott hade Slovenien med ett negativt finansiellt sparande som motsvarade 14,7 procent av BNP. Grekland hade ett underskott på 12,7 procent av BNP, vilket var näst störst inom EU.

Hög skuldsättning

Storleken på den offentliga sektorns skuld skiljer sig mycket

åt mellan EU-länderna. Den lägsta skulden i förhållande till BNP står Estland för med 10 procent av BNP. Grekland har den absolut högsta skulden och 2013 uppgick den till 175 procent av BNP. Även de största ekonomierna i EU uppvisar stora skulder och 2013 uppgick Tysklands skuld till 78 procent av BNP medan Frankrike och Storbritanniens skulder översteg 90 procent av BNP. Den genomsnittliga skulden för hela EU var 87 procent av BNP och inte ens hälften av länderna klarade gränsen på 60 procent.

Sverige uppfyller kriterierna

Precis som tidigare år klarar Sverige av att uppfylla de finanspolitiska kraven med marginal. Den offentliga sektorns sparande uppgick till -40 miljarder kronor år 2013, vilket innebär att i relation till BNP var det finansiella sparandet -1,1 procent. Under 2013 ökade även den konsoliderade bruttoskulden med 114 miljarder kronor och som andel av BNP ökade skulden från omkring 38 procent 2012 till 41 procent 2013.

Finansiellt sparande och bruttoskuld 2013

Procent av BNP

	Finansiellt sparande	Bruttoskuld
Euroområdet	-3,0	93
EU	-3,3	87
Belgien	-2,6	102
Bulgarien	-1,5	19
Cypern	-5,4	112
Danmark	-0,8	45
Estland	-0,2	10
Finland	-2,1	57
Frankrike	-4,3	94
Grekland	-12,7	175
Italien	-3,0	133
Irland	-7,2	124
Kroatien	-4,9	67
Lettland	-1,0	38
Litauen	-2,2	39
Luxemburg	0,1	23
Malta	-2,8	73
Nederländerna	-2,5	74
Polen	-4,3	57
Portugal	-4,9	129
Rumänien	-2,3	38
Slovakien	-2,8	55
Slovenien	-14,7	72
Spanien	-7,1	94
Storbritannien	-5,8	91
Sverige	-1,1	41
Tjeckien	-1,5	46
Tyskland	0,0	78
Ungern	-2,2	79
Österrike	-1,5	75

Källa: Eurostat

Finansiellt sparande: Skiljer sig från ordinarie beräkningar genom att swappar och framtida räntebindningsavtal är inkluderade i räntorna.

Bruttoskuld: Skulden beräknas till nominellt värde. I de ordinarie finansräkenskaperna är skulden värderad till marknadsvärde.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2010=100	4 kv	107,5 ¹⁾	1,7 ¹⁾	3,1
Fast bruttoinvestering	volym	2010=100	4 kv	112,4 ¹⁾	1,0 ¹⁾	0,0
Hushållens konsumtion	volym	2010=100	4 kv	106,4 ¹⁾	0,9 ¹⁾	2,0
Tjänsteproduktion	volym	2010=100	feb	109,4 ¹⁾	0,7 ¹⁾	1,9
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		4 kv	10,3		102
			1–4 kv	31,0		46
Industri						
Produktion	volym	2010=100	feb	90,9	2 ¹⁾	2
			jan–feb	88,9		0
Omsättning	volym	2010=100	feb	92,6	1 ¹⁾	1
			jan–feb	90,7		1
Orderingång	volym	2010=100	feb	91,2	3 ¹⁾	–1
			jan–feb	89,9		–1
Kapacitetsutnyttjande	%		4 kv	87,8 ¹⁾	0,8 ¹⁾²⁾	3,3 ¹⁾²⁾
Investeringar	mdr kr		4 kv	23,3		–4
			1–4 kv	87,4		–4
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		mar	94,8	0 ¹⁾	2
			jan–mar	276,4		1
Varuimport	mdr kr		mar	92,2	0 ¹⁾	6
			jan–mar	263,4		3
Handelsnetto	mdr kr		mar	2,6		
			jan–mar	13,0		
Bytesbalans	mdr kr		4 kv	49,2		
			1–4 kv	225,0		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2010=100	mar	109,5 ¹⁾	1,1 ¹⁾	5,1
			jan–mar			3,4
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2010=100	feb	106,5 ¹⁾	0,6 ¹⁾	2,1
			jan–feb			1,6
Personbilsregistreringar, nya	st		mar	29 520	2 ¹⁾	22
			jan–mar	72 504		19
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	apr	99,0 ⁴⁾	99,6 ⁴⁾	95,5 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	mar	312,7	0,0	–0,6
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	mar	200,9	0,1	0,0
Producentprisindex		2005=100	mar	113,2	–0,2	1,0
Exportprisindex		2005=100	mar	107,1	0,1	2,3
Importprisindex		2005=100	mar	110,2	0,3	1,7
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	mar	115,0	0,0	0,7
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	mar	120,0	–0,2	–0,2
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15–74 år	1 000-tal		mar	4 701	0,7 ¹⁾	1,3
Arbetslösa 15–74 år	1 000-tal		mar	440	5,0 ¹⁾	–1,7
därav heltidsstuderande	1 000-tal		mar	173	.. ¹⁾	–7,7
Lediga platser	1 000-tal		mar	74		18,9
Lediga platser, kvarstående	1 000-tal		mar	80		29,7
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	feb	115,2		2,4
Timlön, industriarbetare	kr		feb	165,6		2,6
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		mar	2 928		5,1
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		mar	1 887		0,0
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		apr	2,07	–0,09 ²⁾	0,41 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		apr	0,71	–0,02 ²⁾	–0,24 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		mar	–0,7		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		28 apr	121,3	1,3	4,3

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utgivare av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 08-506 940 00
Ansvarig utgivare: Monica Nelson Edberg
Redaktör: Johannes Holmberg
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2014-A06T11404_pdf (pdf)